

SAYI 137 HAZİRAN 2026

BANKACILAR

Konuşma

Alpaslan Çakar

Türkiye Bankalar Birliği 69. Genel Kurul Açılış Konuşması

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu

Türkiye Bankalar Birliği 69. Genel Kurul Açılış Konuşması

Dr. Fatih Karahan

Türkiye Bankalar Birliği 69. Genel Kurul Açılış Konuşması

Araştırma Makaleleri

Av. Beril Nurcan Kılıç

Banka Kredilerinin Finansal Yeniden Yapılandırılması
Mevzuatının Etkinliğine Dair Bir İnceleme

BANKACILAR**Yıl/Volume** : 37**Sayı/Issue** : 137 – Haziran 2026**Yayın Türü /Type of Publication:**

Yerel Süreli Hakemli Yayın/ Refereed

Yayın Aralığı / Frequency: 3 Aylık / Quarterly

(Mart / Haziran/ Eylül/ Aralık)

(March/ June/ September/ December)

ISSN 1300-0217**e- ISSN** 1307-8631www.tbb.org.tr

Sertifika No/ Certificated Number 17188

Türkiye Bankalar Birliği adına İmtiyaz Sahibi

Nurullah Bakır

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ümit Ünsal

Editörler

Fatma Özlem Kanbur

Dr. Aynur Coşkun

Dr. Güneş Taş Memiş

Danışma Kurulu

Berkant Ülgen/ Türkiye Bankalar Birliği

Prof. Dr. Burak Saltoğlu/ Boğaziçi Üniversitesi

Doç. Dr. Burçhan Sakarya/ Başkent Üniversitesi

Prof. Dr. Cumhur Coşkun Küçüközmen/ İzmir Ekonomi Üniversitesi

Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu/ İstanbul Bilgi Üniversitesi

Günay Günver/ Türkiye Bankalar Birliği

Prof. Dr. Hülya Taş Korkmaz/İstanbul Kültür Üniversitesi

Prof. Dr. İ. Sadi Uzunoğlu/ Trakya Üniversitesi

Prof. Dr. K. Batu Tunay/ Marmara Üniversitesi

Dr. M. Cüneyt Sezgin/ T.O.M. Katılım Bankası A.Ş.

Dr. Mustafa Aydın/ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Doç. Dr. Sıdika Vuslat Us/ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Prof. Dr. Şakir Sakarya/ Balıkesir Üniversitesi

Prof. Dr. Vedat Sarıkovanlık/ İstanbul Üniversitesi

Dr. Veysi Seviğ/ Marmara Üniversitesi

Yayın Sorumlusu: Özkan Sezer-Umut Dağ**İdare Merkezi**

Kültür Mahallesi, Nispetiye Caddesi, Akmerkez No:56 İç Kapı No:24 Beşiktaş / İSTANBUL

Tel : 212-282 09 73

Faks : 212-282 09 46

E-posta: tbb@tbb.org.tr**Yayınlanma Tarihi:** Haziran 2026

Para ile satılmaz.

Bankacılar Dergisi Hakkında

Bankacılar dergisi, ekonomi, finans, bankacılık konularında ve bu konularla ilgili alanlarda bilimsel özgün makalelere yer veren hakemli bir dergidir.

Bankacılar, akademisyenler, araştırmacılar, uygulamada yer alan profesyoneller ve politika yapımcıları arasındaki bilgi paylaşımının artırılmasına, bankacılık mesleğinin geliştirilmesine ve literatüre katkıda bulunmayı amaçlar.

Yılda dört kez sadece elektronik ortamda yayımlanır. Üç ana bölümden oluşur. Birinci bölümde, hakemler tarafından değerlendirilen, yayımlanması uygun görülen makalelere, ikinci bölümde konferans bildirisi ve konuşma metinlerine, üçüncü bölümde ise bankacılık uygulamalarına ilişkin özel araştırma yazılarına ve çevirilere yer verilir.

Yayımlanmak üzere gönderilecek makalelerin, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olması ve değerlendirme süreci içerisinde başka bir yerde yayınlama girişiminde bulunulmaması gerekir.

Bankacılar dergisi, kabul edeceği makalelerde, kapsadığı konularla ilgili olma ve Türk Dil Kurumu ve dergi yazım kurallarına uygun olarak hazırlanma şartlarını arar. Makaleler, "anonim yazar/anonim hakem" sistemine göre değerlendirilir. Uygun bulunan makaleler konu ile ilgili iki hakeme gönderilir. Hakem raporlarına göre makalelerin yayımlanıp yayımlanmayacağına karar verilir. Daha detaylı bilgi makale değerlendirme sürecinde yer almaktadır. Yayımlanacak makalelerde yazım kurallarına ve biçime ilişkin değişiklikler yapılabilir veya bunların yapılması yazardan istenebilir.

Bankacılar dergisinde yayımlanan yazılar, Türkiye Bankalar Birliği'nin resmi görüşlerini yansıtmaz; yazar ve görüş sahiplerini bağlar. Yazılardan kaynak göstererek alıntı yapılabilir. Dergiye başvurular ücretsizdir. Yayımlanması kabul edilen makalelerin elektronik tüm yayın hakları, süresiz olmak üzere Türkiye Bankalar Birliği'ne aittir. Makaleler için yazarlara telif ücreti ödenir.

Dergiye gönderilen makalelerde, COPE (Committee on Publication Ethics – Yayın Etiği Komitesi)'ün hakemler, yazarlar ve editörler için uluslararası standartları dikkate alınmakta ve makalelerin araştırma ve yayın etiğine uygunluğuna dikkat edilmektedir.

Dergide yayımlanması talep edilen makaleler, Birlik idare adresine, posta veya e-posta (tbb@tbb.org.tr) olarak gönderilebilir.

TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi Müdürlüğü'nden Birliğimize iletilen karar uyarınca Bankacılar Dergisi 2022 yılından itibaren dizinlenmemektedir. Ancak ULAKBİM TR Dizin tarafından Derginin daha sonra yayımlanarak iletilecek sayıları hakkında ayrıca değerlendirme yapılacağı belirtilmiştir.

Saygılarımızla,

Türkiye Bankalar Birliği

İçindekiler

Konuşma

Alpaslan Çakar

Türkiye Bankalar Birliği 69. Genel Kurul Açılış Konuşması

1

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu

Türkiye Bankalar Birliği 69. Genel Kurul Açılış Konuşması

6

Dr. Fatih Karahan

Türkiye Bankalar Birliği 69. Genel Kurul Açılış Konuşması

8

Araştırma Makaleleri

Av. Beril Nurcan Kılıç

Banka Kredilerinin Finansal Yeniden Yapılandırılması Mevzuatının Etkinliğine Dair
Bir İnceleme

13

Contents

Speech

Alpaslan Çakar

Opening Speech of 69th General Assembly of The Banks Association of Türkiye 1

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu

Opening Speech of 69th General Assembly of The Banks Association of Türkiye 6

Dr. Fatih Karahan

Opening Speech of 69th General Assembly of The Banks Association of Türkiye 8

Research Articles

Av. Beril Nurcan Kılıç

An Assessment of the Effectiveness of Legislation on the Financial Restructuring of Bank Loans 13

Türkiye Bankalar Birliği'nin 69. Genel Kurulu

Türkiye Bankalar Birliği'nin 12 Haziran 2026 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen 69. Genel Kurul Toplantısı'nda yapılan açılış konuşmaları sırasıyla aşağıda yer almaktadır.

Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Alpaslan Çakar:

Sayın Bakanım, Sayın Başkanlarım, Kıymetli Meslektaşlarım, Saygıdeğer Konuklar ve Değerli Basın Mensupları,

Sizleri şahsım ve Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

İstanbul Finans Merkezi Ziraat Kuleleri Oditoryumu'nda düzenlediğimiz Birliğimizin 69'uncu Genel Kurul toplantısına katılımınızdan dolayı şükranlarımı sunuyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

Sayın Bakanım,

Sunumuma dünya ve Türkiye ekonomisine ilişkin kısa bir değerlendirme ile başlayacağım. Akabinde, bankacılık sektörümüzdeki son gelişmeler ve Birliğimiz faaliyetleri hakkında bilgi vereceğim.

Dünya ekonomisinin özellikle son yıllardaki makro görünümünü şekillendiren temel kavramın yüksek belirsizlik olduğunu söyleyebiliriz.

Pandemiyle başlayan süreçte, jeopolitik gerginlikler, Dünya'nın birçok yerinde meydana gelen çatışma ve savaşlar belirsizliklerin yükselmesine sebep olmuştur. Bunlara ilaveten, artan tarifeler ve korumacılığın yükselmesi, küresel ticarete yavaşlamayı beraberinde getirmiştir.

Gelinen bu noktada,

- Temel emtia fiyatlarında kalıcı bozulmalar ve tedarik zincirlerinde ciddi aksamalar olduğu,
- Ülkelerarası bloklaşmanın arttığı,
- Güvenlik kaygılarının yükselmesi ile bütçe önceliklerinin değiştiği,
- Merkez Bankalarının öngörülenden daha sıkı politikalar benimsediği,
- Borçlanma maliyetlerinin arttığı, görülmektedir.

Bu koşulların sonucu olarak Dünya ekonomisi 2025 yılında yüzde 3,4 ile geçmiş yıllar ortalamasının altında büyümüştür.

Bunun yanında, petrol ve diğer emtia fiyatlarında oluşan arz yönlü olumsuz gelişmeler küresel enflasyon için önemli bir risk haline gelmiştir. Pandemi döneminde dünya genelinde yüzde 8 seviyesinin üzerine yükselen enflasyon oranı 2025 yılında yüzde 4'e gerilemiştir. Ancak 2026 yılında küresel enflasyonun yeniden yüzde 4'ün üzerine çıkması beklenmektedir.

Tüm dünyada politika yapıcılar, kararlarını, etkileri beklenenden daha uzun süren ve ne zaman normalleşeceği de öngörülemeyen bu koşullar altında vermek durumunda kalacaklardır.

Bütün bunların ötesinde;

Dünya ekonomisi son dönemde, iş yapış şekillerini etkileyecek yeni teknolojik gelişmelere tanıklık etmektedir.

Yapay zeka alanında son dönemde ortaya çıkan yeniliklerin yaratacağı fırsatlar ve doğuracağı verimlilik artışını izlerken, bunun istihdam piyasası, enerji tüketimindeki artış gibi diğer alanlarda oluşturacağı yan etkileri,

Dünya’da yaşanan nüfusun ve iklim risklerinin oluşturacağı yeni gerçeklikleri, Yakından takip ediyoruz.

Sayın Bakanım,

Müsaadenizle, şimdi de Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerimizi paylaşmak istiyorum.

Sayın Bakanım,

Hepimizin bildiği üzere Türkiye, 1,6 trilyon doları aşan milli gelir büyüklüğü ile serbest piyasa koşullarının hakim olduğu, dışa açık bir ekonomidir.

Dünya ekonomisi ile ilgili az önce özetlediğimiz tüm gelişmeler, doğal olarak ülkemiz ekonomisi üzerinde de etkilerini göstermektedir.

Türkiye, Orta Vadeli Program ile finansal istikrarın sağlanmasına yönelik olarak çok kıymetli sonuçlar elde etmiştir.

Geldiğimiz noktada ülkemiz ekonomisinin kırılganlıklarını azaltarak, şoklara karşı daha dirençli bir yapıya ulaştığını, enflasyonun düşme eğilimini sürdürdüğünü, rezerv görünümünün güçlendiğini ve daha uygun koşullarda kaynak teminini sağlayan risk primimizin iyileştiğini görmekteyiz.

Bunun yanında son dönemde oluşan şoklar karşısında oldukça hızlı ve tam koordinasyon içinde reaksiyon veren ekonomi yönetimimiz, yerinde alınan önlemlerle ekonomi üzerinde kalıcı hasar oluşmadan sürecin atlatılmasını sağlamıştır.

Buna karşın, önümüzdeki dönemde ülke olarak sürdürülebilir büyüme hedefimize ulaşma konusunda engelimizin hala yüksek enflasyon olduğunun bilincindeyiz.

Bankacılık sektörü olarak, en önemli sorunumuz olan enflasyonun kalıcı olarak düşürülmesine yönelik dezenflasyonist önlemleri, sürdürülebilir cari dengeyi, bütçe disiplini ve yapısal dönüşümü hedefleyen politikaları güçlü şekilde desteklemeye devam edeceğiz.

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar,

İzninizle, şimdi de bankacılık sektöründeki gelişmeler hakkında bilgi vermek istiyorum.

Bankacılık sektörü, dengeli bilançosu, yetkin ve değişime açık insan kaynağı, ödeme sistemlerinin etkinliği, teknolojik gelişmelere hızlı adaptasyon kabiliyeti ve güçlü kurumsal yapısıyla ülkemizde pozitif ayrıştan ve bu anlamda birçok sektöre öncülük eden bir yapıdadır.

Sektörümüz bu nitelikleriyle tasarrufların en verimli şekilde değerlendirilmesini sağlayarak büyümenin finansmanına katkı vermektedir.

Bunun yanında;

Para politikasının en kritik tamamlayıcı unsuru olarak bir süredir uygulanmakta olan ve bilançolarımızın aktif ve pasifini doğrudan etkileyen makro ihtiyati önlemlere tam uyum sağlamış, mevcut ekonomik programa güçlü destek vermiştir.

Sayın Bakanım,

Sektörümüzün finansal sonuçlarını analiz ederken en güncel verileri kullanacağım. Bilanço büyüklüğümüz, 2026 yılı Nisan ayı itibarıyla geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 35 oranında artarak 50 trilyon TL'yi aşmış, milli gelire oranı yüzde 70 olmuştur.

Sektör, ağırlıklı olarak kredilerden ve menkul kıymetlerden oluşan bilançosu ile büyümenin finansmanını başarıyla yerine getirmektedir. Krediler yoluyla reel sektöre ve hane halkına ihtiyacı olan finansman sağlanmaktadır.

Bu yılın ilk dört ayı itibarıyla sektörün kredi hacmi yıllık bazda yüzde 39 artarak 25 trilyon TL'yi aşmıştır.

Krediler, hem müşteri hem de sektörler bazında çok geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Reel sektörün finansmanı amacıyla kullanılan ticari krediler, toplam kredilerin yüzde 75'ini oluşturmaktadır. Kredilerin sektörler arası dağılımı da çeşitli ve dengelidir. Toplam kredilerin yüzde 27'si ekonomimiz için istihdamın, üretimin ve yeniliğin belkemiği olan KOBİ'lerimize kullanırılmıştır.

Ekonomimiz için, üretim, istihdam, ihracat ve teknolojik gelişmelerin temel kaynağı ve büyümenin lokomotifi olan imalat sanayi, en çok ticari kredi kullanılan sektördür.

Bankacılık sektörü uygulanmakta olan makro ihtiyati politikaların önemli bir bileşeni olan seçici kredi politikasıyla, ihracat, tarım, KOBİ gibi alanlara daha fazla kaynak yönlendirerek yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı desteklemektedir.

Ayrıca sektörümüz sürdürülebilirlikte de öncü ve destekleyici konumdadır. Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na uyum sürecinde, sanayicimize sunduğumuz "Yeşil Dönüşüm Kredileri"nin toplam ticari portföyümüz içindeki ağırlığı da artmaktadır.

Yurtdışı kaynaklı artan belirsizlikler, tedarik sisteminde yaşanan zorluklar, dış talebin nispeten zayıf seyretmesi ve fonlama koşullarının mevcut seviyesi, sektörün aktif kalitesi üzerinde etkili olsa da 2026 Nisan itibarıyla, takip oranı yüzde 2,8 ile makul ve yönetilebilir düzeydedir.

Bankalarımız başta kredi kartları ve ihtiyaç kredileri olmak üzere, tüm tahsili gecikmiş alacaklarını müşterilerinin nakit akışlarına uygun olarak güncel düzenlemeler çerçevesinde yeniden yapılandırarak müşterilerine yardımcı olmaktadır.

Bankalarımız, bilançolarının sağlıklı yapısını korumak amacıyla ihtiyatlı bir yaklaşım sergilemektedir. Bu kapsamda sektörümüzün özel karşılık oranı yüzde 75, genel karşılık oranı ise yüzde 17 seviyesindedir.

Bankacılık sektörünün ana fonlama kaynağı olan mevduat toplam pasiflerin yüzde 58'ini oluşturmaktadır. Toplam mevduat, 2026 yılı Nisan itibarıyla yüzde 35 artarak 29,2 trilyon TL'ye ulaşmış, TL mevduat yılın aynı döneminde, toplam mevduat içindeki yüzde 60'lık payı ile ağırlığını korumuştur.

Bunun yanında Bankacılık sektörü sağladığı mevduat dışı kaynaklarla da ülkemizin büyümesine önemli destek olmaktadır.

Özellikle yurtdışı piyasalardan temin edilen yaklaşık 180 Milyar dolarlık kaynak, ülkemizin makro göstergelerindeki olumlu gelişimle birlikte daha uygun maliyet ve vadelerle yenilenmektedir.

Öte yandan sektörümüz hem bilançomuzun mevcut mali görünümünü güçlendirmek hem de gelecekte ortaya çıkacak fırsatları zamanında değerlendirebilmek için son dönemde 15 milyar dolara yaklaşan sermaye benzeri borçlanma işlemi de yapmıştır.

Sayın Bakanım,

Bildiğimiz üzere güçlü özkaynak yapısı, bankacılık sektörünün olası konjonktürel risklere karşı dayanıklılığını artıran en temel unsurlardan biridir.

2026 Nisan ayı itibarıyla, özkaynaklarımız 4,4 trilyon TL seviyesindedir. Sektörümüzün ortalama özkaynak karlılığı ise yüzde 26,8 olmuş ve enflasyonun bir miktar altında kalmıştır. Özkaynak karlılığımızın minimum enflasyon oranında olması ihtiyatlı risk yönetimi, sürdürülebilir büyümenin finansmanına kesintisiz katkı verilebilmesi açısından da kritik önemdedir.

Aktif karlılığımız ise yüzde 2,3'tür.

Sermaye yeterliliği rasyosu yüzde 16,4 ile yasal düzenlemelerin belirlediği sınırların üzerindedir.

Değerli Bakanım, Değerli Katılımcılar,

İzninizle, şimdi de Birliğimizin faaliyetleri hakkında kısaca bilgi vermek isterim.

Türk devletlerindeki banka birliklerini bir araya getirmek, bu coğrafyadaki finans ve bankacılık sektörlerine katkı sağlamak amacıyla 2022 yılında kurduğumuz Türk Devletleri Banka Birlikleri Konseyi çatısı altında çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Konsey olarak bu yıl Nisan ayında Kazakistan'ın Türkistan şehrinde toplandık ve iş birliği olanaklarını değerlendirme fırsatı yakaladık. Bu vesileyle 2027 yılı toplantısının, muhtelif etkinliklerle İstanbul Finans Merkezi'nde yapılacağını ifade etmek isterim.

Ayrıca bizim için stratejik öneme sahip ülkelerdeki meslektaşlarımıza yönelik dijital bankacılık, ödeme sistemleri, sürdürülebilirlik gibi alanlarda eğitim ve deneyim paylaşımlarına devam ediyoruz.

Sayın Bakanım,

IMF – Dünya Bankası Yıllık Toplantıları kapsamında, Ekim ayında, sizlerin de katılımlarıyla uluslararası finans ve bankacılık sektörünün önemli temsilcilerini ağırladığımız 35. geleneksel resepsiyon davetimizi ve 6 Büyükelçilik buluşmamızı Washington'da yaptık. Bu yıl da IMF Toplantılarının gerçekleştirileceği Bangkok'ta etkinliğimizi düzenleyeceğiz.

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi, finansal ekosistemi oluşturan 220 üyesinden topladığı veriler ile bankalar, diğer finansal kuruluşlar ve müşterilere ürün ve hizmetler sunmaktadır. Güçlü dijital alt yapısı ile Risk Merkezi, Birliğimiz tarafından devralındığı 2013 yılında 10 olan ürün sayısını 115'e yükseltmiş olup, yıllık sorgu sayısı 3 milyar seviyesine yaklaşmıştır.

Ekonomimizde kritik öneme sahip sektörlerle yönelik kapsamlı ve nitelikli raporlar hazırlayarak kamuoyu ile paylaşıyoruz. Bu kapsamda, tarım, lojistik ve enerji sektörleri ile sınırdaki karbon düzenleme mekanizması konularında raporlar hazırladık. Savunma sanayii sektörünü ele alan raporumuzu da yakında kamuoyu ile paylaşacağız.

Topluma yönelik finansal okuryazarlık çalışmalarımızı, farklı yaş ve hedef gruplarına özel içeriklerle sürdürüyoruz. Lise öğrencilerinden, 55 yaş üzeri bireylere, KOBİ'lerden girişimcilere kadar geniş bir kesime yönelik eğitim programları yürütüyoruz.

Sermaye Piyasası Kurulu ile finansal okuryazarlığın yayılması konusunda bir mutabakat zaptı imzalayarak çalışmalara başladık. 22 Mayıs 2026 tarihinde SPK işbirliği ile Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle "Finansal Okuryazarlık Günü" etkinliğini düzenledik.

Ayrıca, her yıl Avrupa Bankacılık Federasyonu iş birliğinde, 13-15 yaş öğrenci grubuna yönelik finansal okuryazarlık yarışması düzenliyoruz. Bu yıl, Eskişehir, İzmir, Batman, Ankara ve İstanbul'dan gençlerimiz ilk beşte yer aldı. Yarışmada dereceye giren 2 öğrencimiz Brüksel'de düzenlenen Avrupa finalinde yarıştı.

Sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm, finansal sistemin geleceği açısından giderek daha stratejik bir önem kazanırken, bankacılık sektörü de bu dönüşümde kritik bir rol üstlenmektedir.

Birliğimiz, sürdürülebilir finans alanındaki güncel gelişmeleri yakından takip etmekte; kamu kurumları, uluslararası kuruluşlar ve üyelerimizle etkili iletişim ve iş birliğini sürdürmektedir.

Bu yıl Kasım ayında Antalya'da gerçekleştirilecek olan COP31 zirvesinde bankacılık sektörünün güçlü temsili noktasında hazırlıklarımızı sürdürüyoruz.

Bu vesileyle, Birliğimiz ve şahsım adına heyecan verici ve kıymetli bir gelişmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bankacılık sektörü olarak ülkemizin yalnızca finansal gelişimini değil, kültürel mirası ve değerlerini de önemsiyoruz. Bu vizyon ile Mimar Kemaleddin Bey imzalı önemli bir tarihi yapı olan Ahmet Ratıp Paşa köşkü, birliğimiz tarafından satın alınmıştır.

Devam etmekte olan restorasyonu tamamlandıktan sonra, UNESCO mirası niteliği taşıyan bu prestijli yapı, 2027 yılında Türkiye Bankalar Birliği'nin yeni merkezi olarak kullanılacaktır.

Sayın Bakanım, Değerli Katılımcılar,

Birliğimizin faaliyetlerine yönelik bu kısa bilgilendirmenin ardından izninizle, geleceğe ilişkin değerlendirmelerimizi de sunmak isterim.

Bankacılık sektörü küresel gelişmeleri ve bunların etkilerini her yönüyle dikkatle takip etmektedir. Türkiye ekonomisinin büyümesi ve güçlenmesi, bankacılık sektörünün de gelişimini destekleyecektir. Bizler de bankacılık sektörü olarak bu süreçte üstlendiğimiz önemli rolün bilinciyle hareket ediyoruz.

Sektörümüz, büyümenin finansmanına desteğini kararlılıkla sürdürecektir. Sektör hem bireysel hem de ticari müşteriler için kolay ulaşılabilir bir noktadadır ve bu konumunu koruyacaktır. Dijitalleşme, teknolojinin iş süreçlerine adaptasyonu ve yeşil dönüşüm konusunda sektör öncü kimliğini devam ettirecektir.

Önümüzdeki dönemde, bankacılık sektörünün temel odak noktası "Kapsayıcı ve Akıllı Bankacılık" olacaktır. Açık bankacılık ve servis bankacılığı modellerinin yaygınlaşmasıyla,

finansal ekosistemi genişletmeye devam edeceğiz. Siber güvenlik ve veri güvenliği en hassas olduğumuz alanlar olmaya devam edecektir.

Bankacılık sektörü aynı zamanda suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı ile mücadelede kritik bir role sahiptir. Bu kapsamda, ilgili kurum ve kuruluşlarla tam bir işbirliği içinde görev ve yükümlülüklerini eksiksiz bir şekilde yerine getirmektedir.

Türkiye'nin son yıllarda kararlılıkla uyguladığı ekonomik program ve üretim odaklı büyüme stratejisi, ülkemizin bölgesel bir üretim ve ihracat merkezi olma konumunu güçlendirmektedir. Buna ilave olarak, İstanbul Finans Merkezi bünyesinde hayata geçirilen yeni düzenlemeler ve vergi teşvikleri, İstanbul'u Bölgenin önde gelen finans, ticaret ve yönetim merkezi haline getirme hedefi açısından tarihi bir fırsat sunmaktadır. Bankacılık sektörü olarak bu vizyonu güçlü bir şekilde destekliyor ve ülkemizin uluslararası finansal çekim merkezi olma yolculuğuna katkı sağlamayı önemli bir sorumluluk olarak görüyoruz.

Sektörümüzü ilgilendiren tüm konularda ekonomi yönetimi, ilgili kurumlar ve diğer tüm paydaşlarımızla yakın, sürekli, yapıcı iş birliğimizi sürdüreceğiz. İş birliği ve dayanışmanın küresel rekabet gücünü artırdığına inanıyoruz. Bu anlayışla, ekonomimizin güçlenmesi için çalışmalarımıza kararlılıkla devam edeceğiz. Sözlerimi burada noktalarken, sektörümüz ve Birliğimiz çalışmalarına olan kıymetli destek ve katkılarınızdan dolayı Sayın Bakanımıza, ekonomi yönetimize, meslektaşlarımıza, üyelerimize, çalışanlarımıza ve tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Sayın Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu:

Sayın Bakanım, Bankacılık Sektörümüzün Kıymetli Temsilcileri, Değerli Basın Mensupları,

Türkiye Bankalar Birliği'nin 69. Olağan Genel Kurulu'nun sektörümüze ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada hem geride bıraktığımız yılın muhasebesini yapmak hem de önümüzdeki yıllara yön verecek görüş ve önerilerimizi paylaşmak için bulunuyoruz.

Küresel veya bölgesel tüm olumsuzluklara rağmen bankacılık sektörümüz yaptığımız düzenlemeler, aldığımız tedbirler ve Türkiye ekonomisinin güçlü yapısıyla direncini korumuştur ve halen korumaktadır.

Sektörümüz güçlü sermayesi ve birikmiş risk yönetimi tecrübesiyle, ekonominin en önemli dayanaklarından biri olmaya devam etmiştir.

Bu sağlamlığı korumak, rakamların iyi görünmesiyle yetinmeyi değil, zayıflayan noktaları zamanında görmeyi de gerektirir.

Gerek reel sektörün gerekse hane halkının finansal güçlüğüne düşmesini önlemek ve gerektiğinde bu kesimlere destek olmak amacıyla gelişmeleri yakından izleyerek gerekli politika adımlarını atmayı sürdüreceğiz.

Bu amaçla atılan adımlara, başta bankalarımız olmak üzere ilgili tüm tarafların destek vermesinin, aynı amaca yönelik iş birliği içinde olunmasının önemli olduğunu düşünüyorum.

Unutmayalım ki, riskler düşük görünürken alınan kararların değeri, çoğu zaman riskler arttığında anlaşılır.

Sayın Bakanım, Değerli Katılımcılar,

Önümüzdeki dönem, bankacılık sektörü için sorumluluğun da fırsatın da arttığı bir dönem olacaktır.

Tasarrufu yatırıma, kaynağı üretime dönüştüren temel mekanizma bankacılık sistemidir.

Ekonomimizin tüm kesimlerinin çıkarına olacak makroekonomik gelişmelerin desteklenmesi, sağlıklı ve güçlü bir bankacılık sektörünün varlığına bağlıdır.

Sektörümüzün önümüzdeki yıllarda üstlenmesi gereken rol yalnızca fon sağlamak değil; doğru projeyi, doğru üreticiyi ve verimli yatırımı önceleyen bir yönlendirme işlevi üstlenmektir.

Bu çerçevede önümüzdeki dönemde bankacılık sektörünün büyümeyi destekleyici ve istihdamı artırıcı alanlarda kredi kullandırması ayrı bir önem taşıyacaktır.

Kaynağın üretime, ihracata ve verimlilik artışı sağlayan yatırımlara yönelmesi yalnızca büyüme açısından değil, bankacılık sektörünün aktif kalitesi açısından da belirleyici olacaktır.

Özellikle üretim kapasitesini ve teknoloji dönüşümünü destekleyen finansman modelleri, ekonominin büyüme kapasitesini daha kalıcı biçimde güçlendirecek; uzun vadeli finansmanda derinleşmek ise sanayinin dönüşümüne ve istihdama doğrudan katkı sağlayacaktır.

Sayın Bakanım, Değerli Misafirler,

Sektörümüzün önündeki dönüşüm gündeminin ilk sırasında dijitalleşme ve yapay zekâ yer almaktadır.

Yapay zekâyı artık geleceğin konusu olarak değil, bankacılık sektörünün günlük işleyişinin bir parçası olarak değerlendirmek gerekmektedir. Bankalar bugün kredi süreçlerinden dolandırıcılık tespitine, müşteri deneyiminden risk analizine kadar birçok alanda bu teknolojiyi kullanmaktadır.

Ancak teknolojik gelişimin, bankacılıkta esas olan güven duygusunu artırması, olası tedirginlikleri ortadan kaldırması gerekir. Hız kazanırken alınan kararların nasıl verildiğini açıklayabilmek, veri güvenliğini korumak ve denetlenebilirliği kaybetmemek büyük önem taşımaktadır. Bugünkü odak noktamız, teknolojik dönüşümün hızını güven ve şeffaflıkla destekleyerek sürdürülebilir bir yapı oluşturmaktır.

Finansal sektörde sürdürülebilirlik de, önümüzdeki dönemin önemli gündemlerinden biri olmaya devam edecektir. Avrupa Birliği'nin sınırda karbon düzenlemesi bu yıl itibarıyla aşamalı olarak yürürlüğe girmektedir. İhracatının önemli bir bölümünü Avrupa pazarına yapan bir ülke için bu, soyut bir gündem değil, doğrudan rekabet gücü meselesidir. Kurum olarak biz de bu dönüşümü ölçülebilir kılmak için gerekli adımları atıyoruz.

Yürürlüğe koyduğumuz Yeşil Varlık Oranı düzenlemesiyle, bankalarımızın çevresel açıdan sürdürülebilir faaliyetlere sağladığı finansmanın şeffaf biçimde hesaplanmasının ve raporlanmasının önünü açtık.

Buradaki amaç, gerçekten yeşil olan ile yalnızca öyle görünenin birbirinden ayrışması ve yurt içi kaynağın yeşil yatırımlara yönelmesidir. Çevresel ve sosyal kriterler finansmana erişimin ön şartı hâline gelirken, bankalarımızın yeşil dönüşümü yalnızca bir uyum yükü olarak değil, yeni bir iş alanı olarak görmesi gerekmektedir.

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar,

Gündemimizde değişmez bir yeri olan bir diğer alan, büyük resimde finansal sistemimizin, özellikle de bankacılık sektörümüzün uluslararası seviyede söz sahibi olmasıdır. İstanbul Finans Merkezi vizyonu kapsamında başta Basel standartları olmak üzere mevzuatımızın uluslararası düzenlemelerle uyumunu önemsiyoruz. Nitekim geçtiğimiz dönemde yapılan değerlendirmede, bankacılık mevzuatımız Basel standartlarına uyumlu bulunarak uluslararası alandaki güvenilirliği tescil edilmiştir.

Bu uyumun devam ettirilmesine yönelik çalışmalarımızı önümüzdeki dönemde de sürdüreceğiz. Hedefimiz, Avrupa Birliği ile eş zamanlı ilerleyen bir uyum sürecini hayata geçirmeye devam etmek. Bu süreç ilk bakışta sadece teknik düzenlemelerin gerçekleştirilmesi gibi görünebilir. Ancak bankalarımızın itibarı, rekabet gücü ve dış finansmana erişimi açısından doğrudan karşılığı olan adımlardan söz ediyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Türk bankacılık sektörü, geçmiş krizlerden çıkardığı derslerle bugün sağlam, dayanıklı ve uluslararası ölçekte saygın bir yapıya sahiptir. Önümüzdeki dönemde bu yapıyı korumak kadar, onu büyümenin ve kalkınmanın itici gücü hâline getirmek de hepimizin ortak görevidir. Bankalarımızdan beklentimiz; ihtiyatlı risk yönetimini, reel ekonomiye verdikleri desteği, teknoloji ve insan kaynağına yaptıkları yatırımı aynı kararlılıkla sürdürmeleridir.

BDDK olarak biz de düzenleyici ve denetleyici sorumluluğumuzu, sektörün önünü açan bir anlayışla yerine getirmeye devam edeceğiz.

Türkiye Bankalar Birliği'nin, sektörün ortak aklını temsil eden köklü bir kurum olarak bu süreçteki rolü kıymetlidir.

Bu duygu ve düşüncelerle, 69. Olağan Genel Kurul'un sektörümüz ve ülkemiz için verimli bir çalışma döneminin başlangıcı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Sayın Dr. Fatih Karahan:

Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcım, Sayın Kurum Başkanları, Sayın Genel Müdürler, Saygıdeğer Katılımcılar,

Sizleri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Türkiye Bankalar Birliğinin nazik davetinden dolayı teşekkür ediyorum.

Bankacılık sektörü uygulanmakta olan dezenflasyon sürecinin en önemli aktörlerinden biri. Bu açıdan, sizlerle yaptığımız buluşmaları önemli buluyorum.

Küresel ekonomi son dönemde jeopolitik gelişmelerin ve artan belirsizliklerin olduğu bir süreçten geçiyor. Özellikle enerji piyasalarında yaşanan dalgalanmalar, küresel ölçekte enflasyon görünümünü ve finansal koşulları etkileyebiliyor.

Enerji fiyatlarında yukarı yönlü yaşanan baskının etkilerini ülkemizde de enflasyon ve dış denge görünümü üzerinde hissediyoruz.

Bununla birlikte, bugün geldiğimiz noktada dezenflasyon sürecinin başlangıcına kıyasla daha etkili politika araçlarına, daha sağlam rezerv tamponlarına ve daha dengeli bir makroekonomik görünüme sahibiz.

Bu nedenle, doğru politika adımlarını attığımız sürece, jeopolitik gelişmeleri dezenflasyon sürecini tersine çevirecek değil ancak hızını ve kısa vadeli görünümünü etkileyebilecek unsurlar olarak değerlendiriyoruz.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası olarak temel önceliğimiz fiyat istikrarını sağlamak. Dezenflasyon sürecinin devamlılığı açısından sıkı para politikası duruşumuzu kararlılıkla sürdürüyoruz.

Önümüzdeki dönemde de para politikası kararlarımızı şekillendirirken enflasyon görünümünü etkileyen tüm unsurları, özellikle de jeopolitik gelişmelerin maliyet kanalı, iktisadi faaliyet ve beklenti kanalı üzerinden enflasyon görünümüne yansımalarını dikkatle değerlendirmeye devam edeceğiz.

Bugün sizlerle öncelikle mevcut makroekonomik görünüme ilişkin değerlendirmelerimizi paylaşacağım.

Ardından, düşük enflasyon ortamının bankacılık sektörü açısından neden kritik önemde olduğunu, politika çerçevemizin temel unsurlarını ve son dönemde attığımız adımların finansal koşullara yansımalarını ele alacağım.

Makroekonomik Görünüm

Jeopolitik gelişmelerin enflasyon görünümü üzerindeki etkilerini sınırlamak amacıyla diğer kurumlar ile eşgüdüm içinde proaktif adımlar attık.

Maliye politikası tarafında eşel mobil uygulaması petrol fiyatlarının enflasyona etkisini sınırlandırdı.

TCMB olarak ise üst banttan fonlama, NDF işlemleri ve likidite senedi uygulaması gibi araçlarla finansal koşulları sıkılaştırdık. Ayrıca, 2025 yılı son çeyrekte itibaren hızlanan kredi büyümelerine yönelik bir dizi sıkılaştırıcı adım attık.

Söz konusu proaktif adımlar ve güçlü tamponlar sayesinde makrofinansal istikrar korunurken, dezenflasyon süreci için gerekli koşulların devam etmesi sağlandı.

Enerji fiyatlarındaki hızlı artış ve bu gelişmenin dolaylı etkileri sebebiyle enflasyonun ana eğiliminde nisan ayında bir artış gerçekleşti.

Yılın ilk aylarındaki yükselişinin ardından enerji fiyatlarının da etkisiyle nisan ayında artan enflasyonun ana eğilimi, mayıs ayında bir miktar geriledi. Bu gerilemede eşel mobil uygulaması ve attığımız adımlar etkili oldu.

2026 yılında daha belirgin hale gelen iç talepteki dengelenmenin önümüzdeki dönemde dezenflasyon sürecine destek vermeye devam edeceğini değerlendiriyoruz.

Sıkı para politikası duruşumuzla 2024 yılından itibaren cari işlemler dengesinde de belirgin bir iyileşme sağlanmıştı.

Küresel belirsizliklerin arttığı bu dönemde cari denge görünümü de makrofinansal istikrar açısından daha önemli hale geldi.

Türkiye gibi enerji ithalatçısı ülkelerde enerji maliyetlerindeki yükseliş dış ticaret dengesi ve cari açık üzerinde doğrudan etkili olabiliyor.

Nisan ve Mayıs aylarındaki veriler dış ticaret görünümünün enerji fiyatlarındaki artışa rağmen olumlu kalmaya devam ettiğini ima ediyor.

Bu görünümün korunabilmesi için enflasyon beklentilerindeki bozulmanın sınırlı kalması ve cari açığa iç talep kaynaklı ek bir baskı oluşmaması önemli.

Mevcut tahminlerimiz cari açığın millî gelire oranının yıl sonunda tarihsel ortalamasının altında kalacağını ima ediyor.

Özetle, yaşanan jeopolitik gelişmeler dezenflasyon süreci açısından kısa vadeli riskler yaratmış olsa da, zamanlı politika adımlarımız sayesinde bu risklerin dezenflasyon sürecine etkilerini sınırladık.

Sıkı para politikası duruşumuz, dengelenen iç talep, sağlıklı bir cari denge görünümü ve güçlü rezerv pozisyonumuz dezenflasyon sürecinin devamı açısından önemli bir güvence oluşturmakta.

Bankacılık Görünümü

Konuşmamın bu bölümünde ülkemizde bankacılık sektörü ile ilgili önemli gördüğümüz gelişmeleri değerlendireceğim.

Sürdürülebilir yüksek büyüme; güçlü bir tasarruf tabanı, etkin bir finansal sistem ve uzun vadeli finansman imkânları gerektiriyor. Bu unsurların sağlıklı şekilde gelişebildiği ortam ise düşük ve istikrarlı enflasyon ortamıdır.

Geçtiğimiz 25 yıla baktığımızda düşük enflasyon döneminde bankacılık sektörü büyümesinin millî gelir büyümesinin belirgin üzerinde gerçekleştiğini görüyoruz.

Bankacılık sektörü aktif büyüklüğünün millî gelire oranı 2003 yılında yüzde 53 düzeyinde iken, enflasyonun tek haneli seviyelere gerilemesiyle bu oran 2010 yılında yüzde 86'ya, 2015 yılından itibaren ise yüzde 100'ün üzerine çıktı.

Böylece finansal sistem içerisindeki tasarruflar arttı, tasarruf araçları çeşitlendi ve yurt dışından uzun vadeli kaynak temini hızlandı.

Bu dönemde bankaların reel ekonomiye sağladığı kredi tutarının millî gelire oranı yüzde 70 düzeyine yaklaşırken, yurt dışı piyasalardan temin edilen finansmanın millî gelire oranı yüzde 20'nin üzerine çıktı.

Öte yandan, son yıllarda enflasyonun yükselmesi bankacılık sektörünün millî gelire oranla küçülmesine neden oldu.

Banka aktiflerinin millî gelire oranı 2024 yılında yüzde 73'e düşerken, enflasyonun gerilemeye başlamasıyla birlikte 2025 yılında dört yıl aradan sonra yeniden artmaya başladı.

Görüldüğü gibi bankacılık sektörünün sağlıklı ve sürdürülebilir şekilde büyümesinin yolu düşük ve istikrarlı enflasyondan geçiyor.

Dolayısıyla dezenflasyon sürecinin devamı tüm ekonomik aktörler açısından olduğu gibi bankacılık sektörü açısından da kritik öneme sahip.

Jeopolitik şokların arttığı bu dönemde fiyat istikrarı hedefine bağlı kalmamız ve bu hedef doğrultusunda kararlı bir şekilde ilerlememiz gerekiyor.

Kalıcı fiyat istikrarı; daha yüksek tasarruf oranları, daha güçlü finansal derinleşme, daha uzun vadeli dış finansman imkânları ve nihayetinde daha sürdürülebilir bir büyüme zemini anlamına gelmekte.

Politika Çerçevesi

Konuşmamın bu bölümünde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası politika çerçevesi ile ilgili önemli gördüğümüz hususlardan bahsetmek istiyorum.

Mevcut para politikası çerçevemizin bankacılık sektörü için en önemli bileşenlerinden biri makroihtiyati uygulamalarımız.

Bildiğiniz gibi makroihtiyati düzenlemeleri sıkı para politikası duruşunu destekleyici bir araç olarak aktif bir şekilde kullanıyoruz.

Son yıllarda yaşanan şoklar, fiyat istikrarının sağlanmasında yalnızca politika faizinin değil, diğer birçok ülkede olduğu gibi makroihtiyati araçların tamamlayıcı rol üstlenbildiğini gösterdi.

Makroihtiyati araç setini para politikasını ikame eden bir noktadan tamamlayıcı bir hale getirmek için süreç içerisinde çeşitli sadeleştirmeler yaptık.

KKM ile menkul kıymet tesisi düzenlemelerini uygulamadan kaldırdık ve bankacılık sektörü üzerindeki zorunlu karşılık maliyetlerini önemli ölçüde düşürdük.

Diğer yandan, TL mevduat payı, kredi büyümesi ve likidite yönetimi odaklı makroihtiyati araç setini sıkı parasal duruşumuzu desteklemek üzere uygulamaya devam ediyoruz.

TL mevduat payını artırmayı hedefleyen düzenlemeleri finansal koşullara göre revize ederek uyguluyoruz. Kredi büyümesindeki dalgalanmaları yönetmek için büyüme sınırlarını kullanıyoruz.

Son dönem jeopolitik gelişmeler sonrasında olduğu gibi aktif likidite yönetimi politikamız ile parasal aktarım mekanizmasını güçlendiriyoruz.

Fiyat istikrarının tesisi ile birlikte bu düzenlemelerin bankaların bilanço yönetimi üzerindeki etkisinin azalmasını ve uygulamaların makrofinansal istikrarı koruyan bir nitelikte kullanılmalarını öngörüyoruz.

Finansal Gelişmeler

Son bölümde, politika adımlarımızın finansal koşullara yansımalarına kısaca değinmek istiyorum.

Öncelikle kredi gelişmelerine baktığımızda, 2025 yılının ikinci yarısından itibaren belirgin şekilde hızlanan kredi büyümesinin son dönemde aldığımız tedbirlerin etkisiyle daha dengeli bir patikaya yöneldiğini görüyoruz.

Toplam kredi büyümesi yüzde 35'li seviyelerden yüzde 26'ya gerilerken, TL ticari ve bireysel kredi büyümeleri de yüzde 50'li seviyelerden yüzde 40'ın altına indi.

Ayrıca bireysel kredilerde kompozisyonun daha dengeli hale geldiğini görüyoruz. İhtiyaç kredisi ve kredi kartı büyümeleri yavaşlarken, konut kredilerinin payı artıyor.

Türk lirası mevduat tarafında da olumlu bir görünüm söz konusu. Küresel belirsizliklerin ve kıymetli maden fiyatlarındaki oynaklığın arttığı dönemlerde dahi yurt içi yerleşiklerin Türk lirası tercihinin büyük ölçüde korunduğunu görüyoruz.

Nisan ayından itibaren Türk lirası mevduat payı yeniden yüzde 60'ın üzerine yükselirken, son dönemde yaşanan jeopolitik gelişmeler sırasında yerleşiklerin Türk lirası talebi güçlü seyrini sürdürdü.

Finansal piyasalar açısından baktığımızda ise küresel oynaklığın arttığı dönemlerde piyasalarımızın sağlıklı işleyişinin devam ettiğini görüyoruz.

Bu süreçte geçmişte yurt dışı fonlama yapısında kısa vadeli oynaklıkları azaltmak amacıyla devreye aldığımız araçlar, finansal istikrarın korunmasına önemli katkı sağladı.

Nitekim, yurt dışı finansman tarafında olumlu görünüm devam ediyor. Uzun vadeli dış kaynak girişlerinin devam etmesi bankacılık sektörünün dayanıklılığını teyit ediyor.

Değerli Katılımcılar,

Son dönemde yaşanan jeopolitik gelişmeler küresel ekonomi ve finansal piyasalar açısından önemli belirsizliklere neden oluyor.

Ancak bugün geldiğimiz noktada, sahip olduğumuz politika araçları, güçlü rezerv pozisyonumuz ve makroekonomik dengelenme sayesinde dezenflasyon sürecinin devamı için gerekli koşulların korunduğunu değerlendiriyoruz.

Merkez Bankası olarak fiyat istikrarını ve finansal istikrarı koruyacak şekilde tüm politika araçlarımızı kararlılıkla kullanmaya devam edeceğiz.

Bugün sizlerle paylaştığım değerlendirmeler çerçevesinde bir hususun altını özellikle çizmek istiyorum.

Güçlü bankacılık sektörü ile düşük ve istikrarlı enflasyon birbirini besleyen iki unsurdur.

Kalıcı fiyat istikrarı; daha yüksek tasarruf oranları, daha derin ve etkin bir finansal sistem, uzun vadeli dış finansman imkânları ve sürdürülebilir bir büyüme zemini anlamına gelmektedir.

Son yıllarda farklı kaynaklardan gelen şoklara rağmen bankacılık sektörümüz güçlü sermaye yapısı, yüksek likiditesi ve sağlam bilançosu ile dayanıklılığını ortaya koymuştur.

Dezenflasyon sürecinin başarıya ulaşmasıyla birlikte bankacılık sektörünün ülkemizin büyüme potansiyeline ve finansal derinleşmesine daha güçlü katkılar sunacağına inanıyoruz.

Önümüzdeki dönemde de bankacılık sektörünün temsilcileriyle yakın diyalog içerisinde çalışmaya devam edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Araştırma Makalesi/Research Article

Cilt / Volume: 37, Sayı / Issue: 137, Yıl / Year: 2026

**Banka Kredilerinin Finansal Yeniden Yapılandırılması
Mevzuatının Etkinliğine Dair Bir İnceleme****Av. Beril Nurcan Kılıç*****Öz**

Finansal yeniden yapılandırma mevzuatı; borçlarını ödemede güçlük çeken işletmelerin finansal kuruluşlara olan borçlarını yeniden ödeme kabiliyeti kazanarak, ekonomiye ve istihdama katkı sunmaya devam etmelerine yönelik yöntemler ve usuller içeren düzenlemeler bütünüdür. Ülkemizde finansal yeniden yapılandırma mevzuatı; Bankacılık Kanunu'na 2019 yılında eklenen Geçici Madde 32, Bankacılık Kanunu'na 2023 yılında eklenen Geçici Madde 35, BDDK tarafından çıkartılan Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik ve Türkiye Bankalar Birliği tarafından düzenlenen ve BDDK tarafından onaylanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarından oluşmaktadır. Banka kredilerinin finansal yeniden yapılandırılması mevzuatı; kredilerin icra ve mahkeme dışında finansal yeniden yapılandırılmasına olanak sağlayarak, banka ve şirketlerin sorunlu kredilerden kaynaklanan maliyetlerini azaltmak suretiyle önemli faydalar sağlamaktadır. Finansal yeniden yapılandırmanın mevzuatla düzenlenmesi taraflara bir hukuki güvence sağlamaktadır. Türkiye Bankalar Birliği tarafından yayımlanan verilere göre, 2019 yılından itibaren finansal yeniden yapılandırma mevzuatı tahtında yapılandırılan kredi ve şirket sayısının artmış olması, finansal yeniden yapılandırma mevzuatının çalışan, işleyen, müracaat edilen, kullanılan ve sonuç doğuran bir mevzuat olarak etkin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal yeniden yapılandırma, icra ve mahkeme dışında yeniden yapılandırma, etkinlik.

JEL Sınıflandırması: G21, G28, G33, E44, K12, K20.

**An Assessment of the Effectiveness of Legislation on the Financial
Restructuring of Bank Loans****Abstract**

Financial restructuring legislation is a set of regulations that include methods and procedures to ensure that companies that have difficulty paying their debts regain the ability to pay their debts to financial institutions and continue to contribute to the economy and employment. The legal framework governing financial restructuring in Türkiye consists of several regulatory instruments including the Provisional Article 32 added to the Banking Law in 2019, the Provisional Article 35 added to the Banking Law in 2023, the Financial Restructuring Regulation issued by the BRSA and the Financial Restructuring Framework Agreements issued by the Banks Association of Turkey and approved by the BRSA. Bank loan restructuring legislation enables the bank credits to be restructured out of the enforcement and court procedures and provides significant benefits by reducing the costs of problematic loans for banks and companies that are parties to the financial restructuring of loans. Regulating financial restructuring with the laws, regulations and framework agreements provides important legal assurance to the parties.

* Avukat, İstanbul Bilgi Üniversitesi Özel Hukuk Doktora öğrencisi, E-posta: kilic.beril@gmail.com, ORCID: 0009-0005-9666-1261

Makale Başvuru Tarihi: 06/02/2026

Kabul Tarihi: 08/06/2026

Atıf: Kılıç, B.N. (2026). Banka Kredilerinin Finansal Yeniden Yapılandırılması Mevzuatının Etkinliğine Dair Bir İnceleme. *Bankacılar Dergisi*, 37(137), 13-35.

According to data published by the Banks Association of Türkiye, the increase in the number of loans and companies restructured under the financial restructuring legislation since 2019 demonstrates that this legislation is effective as a body of law that is in force, operational, applicable, utilized and produces results.

Key Words: Financial restructuring, enforcement and out-of-court restructuring, efficiency.

JEL Classification: G21, G28, G33, E44, K12, K20.

I. Giriş

Finansal yeniden yapılandırma ("FYY"), 2001 krizinden bu yana Türkiye'de var olan, uygulamada sık başvuru alan ve hukukçuları da meşgul eden bir kurum olduğu halde, üzerinde çok fazla hukuki yayın yapılan bir alan olmamıştır. Oysa FYY bankacılar için önemli ve teknik işlemler süreci olduğu kadar, hukukçuların da kapsamlı çalışmalarını gerektiren bir yöntemdir. Hukukçuların bu alana çok fazla eğilmeme nedenlerinden birinin, FYY'nin olağan dışı ekonomik koşullarda geçici olarak başvuru alan bir yöntem olması düşünülebilir. Ancak FYY'nin bir kerelik uygulanan ve sadece kriz dönemlerine mahsus bir yapısının olmadığı, bilakis dinamik ve süreklilik arz eden bir süreç olduğu dikkatlerden kaçırılmamalıdır (Kartal, 2019, s. 3186). Konunun bankacılık ve finans disiplinlerinin hukukla birlikte ele alınmasını gerektiren disiplinler arası özelliği de FYY'ye bir miktar mesafeli yaklaşılması sonucunu doğurduğu söylenebilir. Türkiye'de bankalarda sorunlu kredilerin yönetimi ve tasfiyesinde, hukukçu ve bankacı personel birlikte çalışmaktadırlar. Dolayısıyla çözümleme birimlerinde görev alan hukukçuların ve bankacıların konuyu hem bankacılık hem de finansal açıdan bir bütün olarak analiz edebilecek yetkinlikte olmaları önemlidir (Topçu, 2023, s. 68).

FYY yöntemi uygulamada geniş kabul görmüş ve başvuru sayısı giderek artmıştır. Bunun sebepleri arasında, ekonomik koşullar olduğu kadar COVID 19 salgınının piyasalara olumsuz etkisi de bulunmaktadır (Sevinç, 2024, s.8).

Banka kredilerinin finansal yeniden yapılandırılması mevzuatının etkinliğini değerlendiren bu makalenin kaleme alınmasındaki motivasyonlarından biri de, bankacılarla birlikte bu yöntemi uygulayacak olan hukukçulara, konuyu kavramsal ve tarihsel açıdan ele alarak bütüncül bir yaklaşımla aktarmaktır. Çalışmada ayrıca sorunlu kredilerin bankalar tarafından icra veya mahkeme yoluyla ya da finansal yeniden yapılandırma mevzuatı çerçevesinde icra veya mahkeme dışında tahsil edilmesi yöntemleri üzerinde durulmuş bu yöntemlerin taraflara getirdiği maliyetler ve sağladığı faydalara karşılaştırmalı olarak yer verilmiştir. , Nihayet FYY mevzuatının amacı bağlamında irdeleme yapılarak, FYY'nin mevzuata bağlanarak düzenlenmesinin yerindeliği ile mevzuatın etkinliği değerlendirilmiştir.

II. Finansal Yeniden Yapılandırmaya Genel Bakış

A. Finansal Yeniden Yapılandırma Kavramı

Ekonomi disiplini içinde yeniden yapılandırma; daha iyi bir ekonomik performans ve kârlılık için, işletmenin uzun vadeli stratejilerine uygun olarak gerçekleştirilen yapısal değişiklikler olarak tanımlanmaktadır. Finansal yeniden yapılandırma ise ekonomide, yeniden yapılandırma alt başlığı altında görülen ve işletmenin sermayesine ve borçlarına odaklanan yöntemleri ifade etmektedir. Bu yöntemler; varlıkların bir bölümünün satılması, başka bir şirketle birleşme, sermayenin artırılması, yeni menkul kıymetler çıkartılması, borçlunun borçlarının sermayeye çevrilme yoluyla tasfiyesi, banka ve diğer kredi verenlerle anlaşarak borçların faiz oranı ya da vade gibi şartlarının değiştirilmesi ya da borçlanarak yeniden sermaye sağlanması olarak sayılabilir. Şüphesiz yeniden yapılandırma yöntemleri bu sayılanlarla sınırlı değildir (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s.148).

Hukuki anlamda finansal yeniden yapılandırma ise; finansal durumu bozulan ve borçlarını ödemede sıkıntı yaşayan borçlunun faaliyetlerine devam edebilmesi ve kalıcı olarak borç ödeme kabiliyeti kazanabilmesi için borçlu ile alacaklının mahkeme dışında üzerinde anlaştıkları iyileştirme yöntemleri olarak tanımlanabilecektir (Sevinç, 2024, s. 8). Finansal yeniden yapılandırmanın; borçluların finansal kuruluşlara olan kredi borçlarının ödenmesini sağlayarak, ekonomik varlıklarını muhafaza etmelerini temin eden, işletmelere iflastan önce bir çıkış yolu gösteren iktisadi ve hukuki bir kurum olduğunu ifade etmek de mümkündür (Erdoğan ve Yeşildal, 2021, s. 318).

Bu anlamda finansal yeniden yapılandırma, borçlunun mahkeme denetiminde alacaklılarıyla anlaşmasını ifade eden, konkordato ile sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması müesseseleri ile benzerlikler gösterdiği ve aynı amacı taşıdığı halde, mahkeme ve icra hukuku dışında gerçekleştirilen bir yeniden yapılandırma yöntemidir. Ne var ki borçlunun piyasaya olan tüm borçlarının finansal yeniden yapılandırma mekanizması ile yapılandırılması mümkün değildir. Zira burada kural olarak finansal kuruluşlara olan ticari kredi borçları yapılandırılmaktadır. Dolayısıyla FYY ve konkordato tam olarak birbirlerini ikame etmemektedirler.

B. Finansal Yeniden Yapılandırmanın Tarihi ve Finansal Yeniden Yapılandırma Mevzuatı

Finansal yeniden yapılandırma; esasen aciz halindeki ticaret şirketlerinin tasfiye edilmeyerek, ticari faaliyetlerini sürdürmeleri amacını güden, uygulaması Amerika Birleşik Devletleri'nde ("ABD") 19. yüzyıla dayanan, Avrupa'da da 1980'lerden itibaren yaygınlaşan bir kurumdur.

Finansal yeniden yapılandırmanın Türkiye'deki ilk uygulaması; dünyada emsal uygulama olarak kabul edilen Londra Yaklaşımı'ndan esinlenmiştir. Londra Yaklaşımı; 1970'lerin ortalarında İngiltere'de yüksek enflasyonla birlikte yaşanan durgunluk döneminde, mali güçlüklerle karşılaşan firmaların borçlarının yapılandırılmasına yardımcı olmak ve bankaların ve diğer alacaklıların bu borçlulara nasıl yaklaşmaları gerektiği konusunda tavsiyeler içeren ve İngiltere Merkez Bankası tarafından belirlenen, bağlayıcılığı olmayan kurallardır. 1970'li yıllarda İngiltere Merkez Bankası tarafından uygulanan Londra Yaklaşımı, 1990'ların başında İngiltere ekonomisinde yaşanan durgunluk döneminin aşılmasında etkili olmuş ve çoğu şirket bu sayede varlığını sürdürebilmiştir (Ataman, 2002, s.11).

Türkiye'de finansal yeniden yapılandırmaya ilişkin ilk düzenlemenin, 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun¹ olduğu söylenebilir (Güleryüz, 2026, s. 91). Kamuoyunda "Şirket Kurtarma Kanunu" olarak da bilinen bu kanunun kredilerin yeniden yapılandırılmasını ilgilendiren kısmı "Sermaye Şirketlerinin Sermaye Yapılarının Güçlendirilmesi" başlıklı ikinci bölümünün 5 ila 8. Maddeleridir. Anılan maddelerde, bankaların alacaklı oldukları ve finansal güçlük içerisinde bulunan anonim şirketlerin sermayelerine bankaların ne şekilde iştirak edebilecekleri düzenlenmiştir. Şirket Kurtarma Kanunu'nun Geçici 1. Maddesi ile "Sermayeye İştirak" başlıklı madde 5'in pek çok fıkrasının 31.12.1989 tarihinden itibaren yürürlükten kalkacağı düzenlenmiştir. Böylece Türk hukukundaki ilk finansal yeniden yapılandırma usulünün de 1990 yılından itibaren uygulanma imkânı kalmamış ve başarısız bir uygulama olarak Türk bankacılık hukuku tarihindeki yerini almıştır (Topçu, 2023, s.134-135). Bu kanundan tek bir şirket yararlandığından, uygulandığı dönemde etkin olduğunu söylemek de olası değildir (Atalay, 2003, s.98).

2001 yılında yaşanan mali krizin ardından , 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun² ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun ("BDDK") Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik³ bankacılık sektöründeki kötü aktifler sorununun çözülmesi amacıyla yürürlüğe sokulmuştur (Arvas, 2007, s. 73) . Söz konusu düzenlemeler uygulamada, "İstanbul Yaklaşımı" olarak adlandırılmıştır. Aynı yaklaşım ile 2007 yılında, 5569 sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun⁴ ile BDDK tarafından Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik⁵ yürürlüğe sokulmuştur. Anılan düzenlemeler, uygulamada "Anadolu Yaklaşımı" olarak isimlendirilmiştir. Çok sayıda şirket İstanbul ve Anadolu yaklaşımı olarak adlandırılan FYY programından yararlanmıştır (Caymaz, 2021, s. 22). Eylül 2003 itibariyle yeniden yapılandırma kapsamında 100 adet küçük ölçekli ve 32 gruba ait toplam 208 büyük firmanın 5.1 milyar ABD doları tutarındaki borcu yeniden yapılandırılmıştır. Böylece İstanbul Yaklaşımına yapılan başvuruların yüzde 84.1'i yeniden yapılandırılmıştır (Küçükbaşakçı, 2004, s. 124). İstanbul ve Anadolu yaklaşımına yönelik düzenlemeler belirli bir süre uygulanmak için yayımlanan süreli kanun ve yönetmelikler olduğundan, günümüzde uygulanması mümkün değildir. Ancak sorunlu krediler ve finansal kurumların yasal takipteki alacaklarının artması, BDDK ve Türkiye Bankalar Birliği'nin ("TBB") İstanbul ve Anadolu Yaklaşımındaki tecrübelerini de dikkate alarak, 2018 yılında da yeniden harekete geçmeleri sonucunu doğurmuştur. Bu kapsamda ilk olarak; BDDK tarafından çıkartılan "Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik" ("Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği") yürürlüğe girmiştir.⁶ Akabinde 2019 yılında, konu ile ilgili özel bir hüküm olarak Geçici Madde 32, Bankacılık Kanununa ("BK") eklenmiştir.⁷ Bankacılık Kanunu'nda yer alan Geçici Madde 32, finansal yeniden yapılandırmanın yasal zeminini oluşturmaktadır. Geçici Madde 32 ile iki yıllığına getirilen FYY'nin süresi, Cumhurbaşkanı kararı⁸ ile iki yıl daha uzatılmıştır. Finansal yeniden yapılandırmanın uygulanma süresi, Bankacılık Kanunu'na eklenen Geçici Madde 35 gereği,⁹ 28.12.2023 tarihinden itibaren iki yıl daha uzatılmış ve Cumhurbaşkanı'na bu süreyi iki yıl daha uzatma yetkisi verilmiştir. Yasa gereği, 28.12.2025'e kadar yürürlükte kalan FYY, Cumhurbaşkanı'nın anılan tarihten itibaren Geçici Madde 32'nin uygulanma süresini iki yıl daha uzatması¹⁰ nedeniyle 28.12.2027'ye kadar yürürlükte kalacaktır.

Sonuç olarak, FYY'ye ilişkin yürürlükteki düzenlemeler; BK'da yer alan Geçici Madde 32 ve Geçici Madde 35 olup, Geçici Madde 32'ye göre son hali verilen Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliğidir. 2019 yılı ve sonrasında mevzuatımıza giren FYY düzenlemelerine, "Yeni İstanbul Yaklaşımı" veya "İkinci İstanbul Yaklaşımı" da denilmektedir. Geçici Madde 32 ve Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği FYY'yi düzenleyen temel mevzuat olduğu halde, FYY sürecinin nasıl işleyeceğine yönelik detaylar, temel mevzuata dayanılarak çıkarılan, TBB tarafından hazırlanan, alacaklı finansal kuruluşlar tarafından imzalanan ve alacaklı finansal kuruluşlar arasındaki ilişkileri düzenleyen 2021 yılı Büyük ve Küçük Ölçekli Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarıdır ("FYYÇA"). TBB tarafından hazırlanıp alacaklı finansal kuruluşlar tarafından imzalanan ve BDDK'nın onayı ile geçerlilik kazanan FYYÇA'lar, finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerinin ("FYYs") ne şekilde müzakere edileceği ve hangi hususları içereceğini belirleyen ve FYYÇA'ları imzalayan finansal alacaklı kuruluşlar arasında hüküm ve sonuç doğuran bir sözleşme olduğu halde, FYYs'nin yorumlanmasında FYYÇA'dan da yararlanılabilecektir.

C. Banka Kredilerinde Finansal Yeniden Yapılandırma Süreci

Finansal yeniden yapılandırma mevzuatının yasal dayanağı olan, BK Geçici Madde 32'de, Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların yanı sıra finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlar tarafından

kullandırılan kredilerin yapılandırılabilmesi öngörülmüştür. Bu makalenin konusu, banka kredilerinin FYY mevzuatı çerçevesinde yapılandırılmasının etkinliğinin değerlendirilmesi olduğundan, banka kredileri açısından FYY sürecinin nasıl işlediği belli başlı unsurlara değinilerek aktarılmaktadır.

Finansal yeniden yapılandırma sürecine ilişkin detaylar bankalar arasında imzalanan, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması ("FYYÇA") Büyük Ölçekli Uygulama ve FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama ile belirlenmiştir¹¹. FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama, bankalara 100 Milyon TL ve üzerinde kredi borcu bulunan şirketlere yönelik bir uygulama olduğu halde, FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama, bankalara 100 Milyon TL'nin altında borcu bulunan küçük ölçekli şirketler için bir uygulamadır. Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Büyük ve Küçük Ölçekli Uygulamalar arasında esaslı bir farklılık bulunmadığından, FYY süreci, FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama esas alınarak aktarılmıştır.

Finansal yeniden yapılandırmaya başvurabilecek borçlular, Türkiye'de kurulu şirketlerdir. Bununla birlikte FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama uyarınca, haklarında iflas kararı bulunan borçlular, finansal yeniden yapılandırmaya başvuramazlar. Zira FYY, borçlunun olası iflasını önlemek ve ona ödeme kabiliyeti kazandırmak için yapılmaktadır. Borçlular; en yüksek alacaklı üç bankadan birine FYYÇA'nın ekindeki formata uygun bir Başvuru ve Taahhüt Mektubu'na sürecin gerektirdiği diğer bilgi ve belgeleri de ekleyerek başvuruda bulunurlar. Kendisine başvurulmuş banka, en geç üç işgünü içinde, ilgili borçlunun borçlu olduğu diğer bankalara bilgi vererek alacaklarını ve varsa teminatlarını bildirmelerini ister. Bildirim ve bilgilendirme süreçlerinin tamamlanmasının ardından ve FYY başvurusunun yapılmasından itibaren 10. işgününde Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu ("AKK") oluşturulur ve Lider Banka ("LB") seçilir. Lider Banka, AKK içerisindeki en büyük alacaklı konumundadır ve müzakerelerin yönetilmesi, sonuçlandırılması ve uygulamaların izlenmesi görevleri bulunmaktadır. Kendisine başvuruda bulunulan banka, başvurunun bankacılık teamüllerine aykırı, kabulü mümkün olmayan koşullar barındıran bir başvuru olduğunu düşünüyorsa, sürecin en başında başvurunun reddedilmesini talep edebilir ve talep akabinde oylama yapılır. Sürecin en yenilikçi taraflarından biri, alacaklı kuruluşlar arasındaki iletişim ve oylamaların elektronik ortamda yapılabileceğinin öngörülmesidir.

Başvuruda bulunan borçluların FYY kapsamına alınabilmesi için, AKK'nın borçluların mali durumunu tespit ederek, borçlarının yeniden yapılandırılması sonucunda borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacaklarına kanaat getirmesi gerekmektedir. Borçlulara FYY'nin uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirme; bağımsız denetim kuruluşlarına, FYYÇA'lar kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi halinde alacaklı kuruluşlara yaptırılır. Mali durum tespitinin makul süre içerisinde sonuçlandırılmasını LB gözetecektir.

Başvuru aşamasından sonra, borçlular ile alacaklılar arasında yürütülecek müzakerenin zeminini oluşturan durumun korunması süreci devreye girmektedir. Durumun korunması sürecinde, bankalar tarafından borçlu hakkında FYY konusu alacaklara ilişkin icra takibi yapılamaz, mevcut takiplere devam edilemez, yeni takipler açılmaz, diğer yasal yollara başvurulamaz. Durumun korunması süreci, alacaklı bankaların yanı sıra borçluya da bazı yükümlülükler getirmektedir. Borçlu durumun korunması süreci geçerli olduğu sürece, alacaklılar arasında (tek tek ya da grup halinde) farklılık yaratacak bir girişimde bulunamaz. Durumun korunması süreci en fazla 180 gün sürmektedir.

Sürecin en önemli ve son aşaması, alacaklı bankalar ile borçlular arasında FYY'nin imzalandığı aşamadır. Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi'nin içereceği hususlara FYYÇA'da yer verilmiştir. Ancak bu örnek sözleşmede, somut olayın özelliklerine göre değişiklik yapılması ya da ihtiyaç halinde Ek FYY'ler düzenlenmesi mümkündür. Finansal

Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi imzalandıktan sonra, borçlu FYY's'deki yükümlülüklerine uyduğu sürece, borçlu hakkında alacaklı bankalar tarafından icra takibi yapılamayacak, mevcut takiplere devam edilemeyecek, yeni takipler açılıp, yeni yasal yollara müracaat edilemeyecektir.

Bankacılık Kanunu Geçici Madde 32 kapsamındaki finansal yeniden yapılandırmalarda alınabilecek tedbirler, sınırlı olmamak üzere aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

- Kredi borçlarının vadelerini uzatmak (temdit),
- Borçluların kredilerini yenilemek (tecdit),
- Borçlulara ilave kredi vermek,
- Anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ve kâr payları ile kredi ilişkisinden doğan diğer her türlü alacağı indirmek veya bunlardan kısmen veya tamamen vazgeçmek,
- Teminat azaltmak,
- Anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını; kısmen veya tamamen iştirake çevirmek,
- Özel amaçlı şirketler ile yatırım fonlarına ayni, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçlu ya da üçüncü kişilere ait ayni değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, satmak, bilanço dışına çıkarmak,
- Diğer alacaklı kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak.

Bankacılık Kanunu Geçici Madde 32 uyarınca yapılacak teminat azaltma, anapara ve diğer alacaklardan vazgeçilerek kayıttan düşme veya benzer işlemlerle kredilerin yeniden yapılandırılması, aynı madde uyarınca BK Madde 160 ile düzenlenen zimmet suçunu oluşturmayacaktır. Ayrıca yine Geçici Madde 32 uyarınca FYY işlemlerine vergi, fon ve harç istisnaları uygulanacaktır.

III. Finansal Yeniden Yapılandırma Mevzuatının Etkinliğinin İncelenmesi

Banka kredilerinin finansal yeniden yapılandırılması mevzuatının etkinliğinin incelenmesi, iki ana başlık altında ele alınmıştır. Bunlardan ilki, sorunlu krediler bağlamında değerlendirmedir. Bankalar sorunlu kredilerin tahsilatını icra veya mahkeme yoluyla sağlayabilecekleri gibi, sorunlu kredilerin FYY mevzuatı çerçevesinde icra veya mahkeme dışında (*out-of-court debt restructuring*) tahsil edilmesi de mümkündür. Bu bağlamda sorunlu kredilerin icra veya mahkeme yoluyla tahsilatının, bankalar ve müşteriler açısından yarattığı maliyetler ve FYY'nin taraflara sağladığı faydalar değerlendirilmiştir.

Finansal yeniden yapılandırma mevzuatının etkinliğinin değerlendirilmesinde ikinci başlık altında, konu mevzuatın amacı bağlamında irdelenmiştir. Daha ziyade olağanüstü ekonomik koşullarda müracaat edilebilecek bir kredi tahsil yöntemi olarak nitelendirilebilecek FYY'nin mevzuata bağlanarak düzenlenmesinin yerindeliği ile amacını sağlaması açısından etkinliği değerlendirilmiştir.

A. Finansal Yeniden Yapılandırmanın Sorunlu Krediler Bağlamında İncelenmesi

1. Kredi ve Sorunlu Kredi Kavramları

Finansal yeniden yapılandırmanın kanuni dayanağını oluşturan BK Geçici Madde 32'de öngörüldüğü üzere; FYY özünde finansal kuruluşlar tarafından kullanılan kredilerin borçlular tarafından geri ödenebilmesi için alınacak tedbirler olduğundan, merkezinde "kredi" kavramını barındırmaktadır.

Banka kredileri, bankaların işlem ve faaliyetlerini düzenleyen temel kanun niteliğindeki BK Madde 48'de düzenlendiği halde, anılan maddede kredi tanımı yapılmamış, hangi işlemlerin BK uygulamasında kredi sayılacağı belirtilmiştir. Kredinin tanımlanamamasının

nedeni, onun hem ekonomik hem de hukuki özellikler taşımasından kaynaklanmaktadır (Çevik, 2009, s.326).

Ekonomik açıdan kredi; hazır bir satın alma gücünün kullanılmasından, belirli bir süre ile diğer kişi lehine vazgeçilmesi ve bu gücün ona terk edilmesidir. Satın alma gücünün belirli bir süre ile terk edilmesi, kredi alanın bu gücü geçici bir süre için ve iade etmek üzere elinde bulundurduğunu, bu gücü terk edenin de kredi alana duyduğu güveni ifade etmektedir (Tekinalp, 2009, s. 477). Kredi aynı zamanda bir çeşit mübadeledir. Mübadele edilenler ise, yerine getirilmiş bir edim ile belirli bir vade sonunda yerine getirilmesi vaat edilen edimdir (Yener, 2008, s.10).

Bankacılık Kanunu anlamında bir krediden söz edebilmek için, risk altına giren bankaların bir gerçek veya tüzel kişiye rücu edebilmeleri gerekir. Risk; bankalar açısından nakdi ve gayri nakdi kredileri de kapsayan geniş bir kavram olduğu halde, risk doğuran işlemin kredi sayılabilmesi için, bankanın bu risk nedeniyle bir gerçek veya tüzel kişiye müracaat edebilmesi gerekir (Reisoğlu, 2015, s. 873).

İşletmeler ya da şirketler için ise kredi , ekonomik olarak kredi verenler tarafından şirkete yapılan bir yatırımdır. Şirketlerin bilançolarında , hissedarlarının koyduğu sermayenin yanı sıra, krediler de bulunmaktadır. Bir şirkete hissedarları tarafından yapılacak sermaye yatırımının, tüm yatırımcılara aynı şekilde sabit bir geri dönüşü olacaktır. Bununla birlikte şayet bir şirket kredi kullanırsa, bu kredi o şirket için adeta bir kaldıraç vazifesi görerek, yatırımcılara sağlayacağı kazançta bir artışa yol açabilecektir. Ancak kredi ile kazancın yanı sıra risk de artmaktadır (Posner, 2014, s. 910).

Bankalar kredi taleplerini değerlendirirken, aslında bir risk analizi gerçekleştirmektedirler. Kredi risk analizinin amacı; kredi talep edenin kredi şartlarına uygun bir şekilde yükümlülüklerini yerine getirme kapasitesinin bulunup bulunmadığının ve firmanın finansman ihtiyacının nedenlerinin saptanmasıdır. Kredi risk analizi, kredi talep eden firmanın finansal verilerinin yanı sıra, iç ve dış kaynaklardan elde edilen bilgiler çerçevesinde yapılacaktır. Bankaların kredi risk analizinde dikkat ettikleri faktörleri; kişisel, ekonomik, finansal ve hukuki olarak gruplandırmak mümkündür. Kişisel faktörler; kredi talep eden firma ve ortaklarının piyasadaki itibarları, bilgi ve tecrübeleri gibi hususlardır. Ekonomik faktörler; kredi talep eden firmanın borç ödeme gücü, üretim hacmi, piyasadaki konumuna yönelik konulardır. Aynı zamanda üretilen mal ve hizmetlerin üretim, stok ve satış durumları ile fiyat hareketlerinin de bu bağlamda saptanması gerekecektir. Finansal faktörler ise; kredi talep eden firmanın alacaklarının mahiyeti, tahsil kabiliyeti, aktif değerlerinin yüksekliği, mali durumunun istenilen kredi miktarına uygunluğu, borçluluk oranı, mali rasyoları şeklinde sayılabilir. Hukuki faktörler ise, kredi talep edenin hukuki ehliyetinin bulunup bulunmadığı, haciz, iflas ve konkordato gibi durumlarla karşılaşmamasıdır. Nihayet, talep edilen kredinin firmanın kendi işletme gereksiniminde kullanılması da önem arz etmektedir. Firmalara kendi iş alanları ile ilgili olmayan kredi verilmemeli, bilhassa büyük tutarlı kredilerin gerçek kullanım alanları saptanmalıdır (Akbulut, 2003, s. 17-19). Öte yandan kullanılan kredi ile gerçekleştirilen işten sağlanacak nakit akışı ile kredi geri ödeme vadelerinin uyumlu olması da gereklidir.

Kredi tahsis sürecinin kredi risk analizi dışında bir diğer önemli aşaması kredinin yapılandırılmasıdır. Doğru yapılandırılmayan bir kredi geri ödemede sorun doğurabilir. Kredinin yapılandırılması; fiyatlama, kredi teminatları ve kredi sözleşmesini içeren unsurlardan oluşur (Akbulut, 2003, s.21). Nakit akışı ve kredi geri ödeme vadelerinin uyumu, kredi yapılandırma sürecinde de önem arz etmektedir. Tüm bu aşamaların tamamlanmasının ardından müşteriye tahsis edilerek kullanılan kredinin kredi verene geri ödenmeme riski bizi “sorunlu kredi” kavramına götürmektedir.

Sorunlu kredi; öğretide kredi veren ve kredi alan arasındaki geri ödeme anlaşmasının bozularak tahsilatın gecikmesi ve zarar ihtimalinin ortaya çıkması olarak tanımlanmaktadır (Sevinç, 2024, s.15). Kredinin kredi verene geri ödenmesi, firmanın nakit akışına bağlıdır ve nakit akışında iç ve dış etkenler nedeniyle yaşanabilecek bozulmalar, kredinin tahsilatının gecikmesine ve sorunlu kredi haline gelmesine yol açabilecektir. İç etkenler, kredi ilişkisinin tarafları olan banka ya da müşteriden yani krediyi kullandıktan kaynaklanabilecek durumları ifade ederken, dış etkenler kredi ilişkisinde bulunan tarafların iradelerinden bağımsız olarak gelişen ve piyasanın genelini etkileyen nedenlerdir. Bu itibarla bir kredinin sorunlu kredi haline gelmesinin tek bir nedene bağlanması esasen doğru olmayacaktır. Bir kredinin sorunlu hale gelmesi; borçlu kredi alana bağlı olan nedenlerin yanı sıra, teknolojik değişimlere, ekonomik koşullara (ekonomik dalgalanmalar, faiz oranları, enflasyon, kamu açıkları, dış işlem açıkları gibi makro ekonomik parametreler), doğal koşullara (yangın, sel, kuraklık, don) ve politik koşullara (asgari ücretlerde yapılan değişiklikler, vergiler, ithalat ve ihracat koşullarına getirilen kısıtlamalar) bağlı olabilecektir. Ayrıca bazı durumlarda, kredinin sorunlu hale gelmesinde, kredi tahsis eden bankaların yaptığı hataların da önemli rolü olabilir. Bu hatalar; borçlu hakkında yapılan istihbaratın yeterli olmaması, finansal tabloları incelemedeki yetersizlik, kredinin amacının ve geri ödeme kaynağının yetersiz analizi, teminat yetersizliği, kredinin ve firmanın iyi izlenmemesi, kredi fonksiyonunun yönetimindeki yetersizlikler, borçlunun hızlı ve kontrolsüz bir şekilde büyümesinin izlenememesi ve kontrol altına alınamaması ve nihayet sorun teşhis edildiği anda hemen harekete geçilememesi şeklinde sayılabilecektir (Akbulut, 2003, s. 35-39).

Uygulamada sorunlu kredi ile aynı anlama gelmek üzere; tasfiye olunacak alacaklar, tahsili gecikmiş alacaklar, donuk krediler, donuk alacaklar, takipteki krediler, takipteki alacaklar, problemlili krediler, batık krediler gibi çeşitli kavramlar kullanılmaktadır (Topçu, 2023, s. 38). Mevzuatta; Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik¹² madde 3/j ve Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi¹³ madde 9/i’de ise “sorunlu alacak” terimi kullanılmış ve bundan Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik¹⁴ (Karşılıklar Yönetmeliği) uyarınca donuk alacaklar ile yeniden yapılandırılmış alacakların anlaşılacağı belirtilmiştir (Güleryüz, 2026, s. 82). Bankalar müşterileri bazında değerlendirme yaparak, kredi ödemelerindeki gecikme belli bir gün sayısına eriştiğinde ve/veya kredi değerliliğinde bir olumsuzluk meydana geldiğinde, müşterilerine “kat ihtarı” göndererek, kredi sözleşmesini feshedip kredi alacağının tamamını muaccel hale getirmektedirler. Bu uygulama “kredinin kat edilmesi” olarak adlandırılmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye’de yerleşik bankacılık uygulamaları da dikkate alındığında sorunlu krediler; Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca donuk alacak olarak sınıflandırılan krediler ile hesap kat ihtarnamesi keşide edilmiş ve gecikmesi tamamen giderilmemiş krediler ve yeniden yapılandırılıp yapılandırılmadığına bakılmaksızın 2. grup olarak sınıflandırılan¹⁵ ve müşterinin çeklerinin karşılıksız olarak yazılmaya başlanması, olumsuz piyasa istihbaratı, malvarlığını kaçırmaya yönelik işlemler gibi emarelerden dolayı kısmen veya tamamen geri ödenmemesi riski bulunan ve teminatlara başvurulması düşünülen krediler olarak tanımlanabilecektir (Topçu, 2023, s. 54). Karşılıklar Yönetmeliği’nin madde 7’de, yeniden yapılandırmanın finansal güçlük yaşayan borçlu açısından söz konusu olabileceği, borçlarını geri ödeme sıkıntısı çekmeyen bir borçluya FYY’ye yönelik imtiyazların tanınmayacağı belirtilmiştir. Bu husus dışında mevzuat, FYY’ye tabi tutulabilecek kredilere ilişkin herhangi bir sınırlama getirmemiştir.

2. Bankaların Sorunlu Kredilerle İlgili Müracaat Edebileceği Yöntemler

Bankaların sorunlu kredilerle ilgili olarak müracaat edebileceği yöntemlerden ilki; krediyi kat ederek ödeme talep etmek ve akabinde icra veya mahkeme yoluyla borçludan krediyi tahsil etmektir. Bu yöntemde, sorunlu kredi başta İcra ve İflas Kanunu olmak üzere, ilgili diğer kanun hükümleri uyarınca tahsil edilmeye çalışılmakta, teminatların paraya çevrilmesi amacıyla

uygun icra takipleri başlatılarak gerektiğinde dava da açılabilir. İcra ve İflas Kanunu ("İİK") madde 285 ve devamında düzenlenen konkordato ile aynı kanunun 309/m ve devamındaki maddelerde düzenlenen sermaye şirketleri ile kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması, mahkeme içi bir yeniden yapılandırma olduğu için bu kategoride yer almaktadır. Burada borçlar, mahkemelerin de dahil olduğu resmi yapılandırma prosedürleriyle yapılandırılmaktadır (*incourt proceeding*).

Bankaların kredi kullandırdıkları borçlunun nakit akışlarındaki yetersizlik devamlılık arz etmekte ise, cebri icra yoluyla alacaklarını tahsil etme yöntemine müracaat etmeleri yüksek olasılıktır (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 157). Bankaların krediyi kat ederek alacaklarını cebri icra yoluyla tahsil etmeleri yöntemine müracaat etmeleri durumunda, alacaklıların olabildiğince tatmin edilmesi ve ödeme gücünü yaşayan ancak bu sorununun geçici olmadığı anlaşılan borçlunun ise, gerekirse iflas mekanizması ile piyasadan çıkartılması amaçlanmaktadır. Bankaların kullandırdıkları kredideki teminat yapısına göre başlatabilecekleri icra takipleri; genel haciz yoluyla takip, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip, ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takip, taşınır rehninin paraya çevrilmesi yoluyla takip, kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takip şeklinde gerçekleştirilebilir (Topçu, 2023, s. 72-86). Ne var ki; cebri icra veya iflasta paraya çevrilen malvarlığı değerlerinin gerçek karşılığının elde edilmesi imkânı çoğu zaman bulunmamaktadır. Bilhassa ekonominin durgun ve varlıkların paraya çevrilme ihtimalinin düşük olduğu zamanlarda, cebri icra yoluyla alacaklıların tatmin edilmeye çalışılması ekonomik açıdan en ideal yöntem olmayabilir. Kredi borçluları bankaların zararına borçlarını ödemediklerinde ya da kredi borçları sebebiyle icra takibine maruz kalmamak amacıyla malvarlıkları kaçırma yöntemine müracaat ettiklerinde ya da icra takipleri semeresiz bırakılmaya çalışıldığında, bu kez bankalar alacaklarını tahsil edebilmek için bazı davaları açmak durumunda kalabileceklerdir. Bu davalar; tasarrufun iptali davası, muvazaa davası, namı-müstear, tüzelkişilik perdesinin aralanması ve organik bağ davaları ve cezai takibatlar olarak sayılabilir (Topçu, 2023, s. 97-124).

Sorunlu kredilerle ilgili bankaların müracaat edebileceği diğer yöntem ise; bu kredilerin idari takip yollarıyla yönetim ve tasfiyesidir. Burada iki yöntem bulunmaktadır. Bunlardan ilki bilanço içi uygulamalar niteliğindeki, bankaların borçlu ya da borçlularla gerçekleştireceği pazarlıklar neticesinde borçların mahkeme dışında yeniden yapılandırılmasıdır (*out-of-court debt restructuring*). Bu çalışmanın konusunu teşkil eden finansal yeniden yapılandırma da esasen, sorunlu kredilerin bilanço içi ve mahkeme dışında yeniden yapılandırılması yöntemidir. Diğer yöntem ise, bilanço dışı uygulama olarak nitelendirilen ve başta varlık satışı olmak üzere çeşitli yöntemlerle sorunlu kredilerin banka bilançosunun dışına çıkartılmasıdır (Topçu, 2023, s. 125). Bilanço dışı uygulamalardan ilki, BK madde 143 uyarınca sorunlu kredi alacaklarının varlık yönetim şirketlerine devredilerek mal varlığından çıkartılmak suretiyle tasfiye edilmesidir. Bir diğer bilanço dışı uygulama, banka tarafından tahsil edilemeyeceğine kanaat getirilen alacakların kayıttan düşme (*write-off*) ya da kayıttan silme (*waive-off*) yoluyla tasfiyesidir (Güleryüz, 2026, s. 83-93). Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi'nin 77. Maddesinde, yeniden yapılandırmanın mümkün olmaması veya yeniden yapılandırmanın fayda getirmeyeceğinin anlaşılması hallerinde, tasfiye faaliyetlerinin başlatılması gerektiği ifade edilerek, bankaların icra veya mahkeme yoluyla tahsilat yöntemine müracaat etmeden önce yeniden yapılandırma seçeneğini denemesinin uygun olacağı düzenlenmiştir (Topçu, 2023, s. 68).

3. Sorunlu Kredilerin İcra veya Mahkeme Yoluyla Tahsil Edilmesinin Maliyeti

Sorunlu krediler; ekonomik açıdan olumsuz dışsallık yarattıklarından, en başta kredi piyasasında bozulmaya sebebiyet vermektedirler. Ayrıca hem banka hem de firmaların kârlarındaki azalma, uzun vadede vergi gelirlerinde azalma ve yanı sıra üretim, yatırım ve istihdam konularında da sıkıntı yaşanmasına yol açacaktır. Bu başlık altında; kredi ilişkisinin tarafları olan bankalar (kredi verenler) ve borçlular (kredi alanlar) açısından sorunlu kredilerin

varlığı, bu kredilerin cebri icra yoluyla tahsilatı ya da mahkemenin dahil edilmesi suretiyle yeniden yapılandırılmasının yol açtığı maliyetler incelenecektir.

a. Sorunlu Kredilerin Bankalar Açısından Yarattığı Maliyetler

Sorunlu krediler, öncelikle bankaların bilançolarında bozulmaya yol açmaktadır. Bankalar sorunlu krediler nedeniyle karşılık ayırmak zorunda olduklarından, sorunlu kredilerdeki artış bankaların ayırdıkları karşılıkları da artıracak, bu durum bankaların gelirlerini azaltarak, öz kaynaklarını olumsuz etkileyecektir. Bankaların kârlarının azalmasına yol açacak bu durum, kredi faizlerinin de yükselmesi sonucunu doğuracaktır (Sipahi, 2023, s. 20-21). Kredi faizlerinin artmasına yol açan nedenlerin başında, bankaların kullandıkları kredileri tahsil edememeleri, bu durumun aktif kalitelerinde bozulmaya ve finansman maliyetlerinin yükselmesine yol açması gelmektedir (Tepegöz ve Akbay, 2021, s. 69; Sevinç, 2024, s. 20). Özetle denilebilir ki; sorunlu krediler bankaların bilançolarına zarar olarak yansıtılacağından, bu durum piyasanın daha az miktarda ve daha yüksek maliyetle kredilendirilmesi sonucunu doğuracaktır.

Sorunlu kredilerin cebri icra yolu ile tahsilinin, külfetli ve masraflı bir yol olduğu da yadsınamaz. Kaldı ki uzun iflas süreçleri, kamu maliyesi açısından bir yük oluşturduğu gibi, bankalar açısından zaman maliyeti de doğurmaktadır. Bankalar, mahkemenin dahil olması ile yeniden yapılandırmaya gittiklerinde yasal ödemeler (mahkeme masrafları) ve uzmanlara yapacakları ödemeler nedeniyle daha yüksek giderlere katlanacaklardır (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 155).

Mahkeme içi yeniden yapılandırmada, yeniden yapılandırma planları daha katı düzenlenmekte, ayrıca alacaklılar çoğu zaman katı sınıflara ayrılmaktadırlar. Bu durum da mahkeme içi yeniden yapılandırmayı bankalar açısından külfetli bir hale getirmektedir. Bankalar cebri icra yoluna müracaat etmeleri ya da mahkeme içi yeniden yapılandırmayı tercih etmeleri durumunda, borçlunun kredi kullandığı başkaca bankaların yanı sıra farklı alacaklı grupları ile de karşı karşıya gelebileceklerdir. Zira borçlunun başkaca finansal alacaklılarının yanı sıra, ticari alacaklıları ya da işçilerin alacakları, vergi dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu gibi kamu kuruluşlarının alacakları da bulunabilecektir. Bankaların borçlunun tüm bu alacaklı gruplarına hangi tutarda ve hangi şartlarda borçlu olduğuna dair bilgileri bulunmamaktadır. Söz konusu bilgi asimetrisinin büyük olması, işlem maliyetini artıracak, alacaklı grubu sayısı fazla olduğunda, alacaklı grupları arasında çıkar çatışması doğabilecek, vergi, prim gibi kamu alacaklarının ya da işçilerin alacaklarının, banka alacaklarına öncelikli olduğu itirazları ile karşılaşılabilecektir.

b. Sorunlu Kredilerin Borçlular Açısından Yarattığı Maliyetler

Sorunlu krediler, bankaların bilançolarında olduğu gibi, borçluların bilançolarında da bozulmaya yol açacak, borçluların zararlarının artmasına ve kârlılıklarının düşmesine sebebiyet verecektir.

Borçlular aleyhine sorunlu krediler nedeniyle cebri icraya müracaat edilmesi, borçlular açısından öncelikle zaman maliyeti yaratacaktır. Ayrıca cebri icra süreçlerinde işletilecek temerrüt faizi, gecikme faizi, cezai şart, avukatlık giderleri, vekâlet ücreti gibi yargılama masrafları da önemli maliyet kalemlerini oluşturmaktadır. Mahkeme içi konkordato ve iflas da uzun zaman alması, maliyetli olması ve şirketlerin faaliyetlerinin mahkeme kontrolünde devam etmesi nedeniyle şirketler tarafından son çare olarak değerlendirilmektedir. Ne var ki borçlu şirkette çıkar çatışması ve koordinasyon problemi fazla ise, büyük ekonomik sıkıntı varsa, sermaye yapısı karmaşık ve alacaklı grubu fazla ise, bu şirketlerde maliyetli olsa bile resmi iflas sürecinde yeniden yapılandırma olasılığı artacaktır (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 161). Bununla birlikte iflas sürecinde yeniden yapılandırmanın gerçekleştirilebilmesi için, İİK 210/1

ve İİK 224/1 maddeleri uyarınca, işletmenin faaliyetlerine devam edip edilmeyeceği veya kapatılıp sona erdirileceği konusunda bir karar alınması gerekmektedir. Bu karar alınırken, kanunda verilen yetkiye dayanmanın yanı sıra iktisat ve muhasebe verileriyle desteklenen bir analiz de yapılmalıdır (Topak, 2025, s. 887-888).¹⁶

Sorunlu krediler nedeniyle cebri icraya müracaat edilmesi borçlu açısından gizliliği ortadan kaldıracaktır. Borçlu alacaklıları ile gizli bir şekilde pazarlık yürütebildiğinde, şirketin itibarı daha az etkilenecektir (Sevinç, 2024, s. 26). Hakkında takip başlatılan borçlunun diğer bankalarla ve finansal kuruluşlarla ilişkileri bozulabileceğinden, kredi piyasasına erişimi de maliyetli hale gelecektir.

Nihayet borçlu aleyhine bankalar tarafından cebri icra yoluna müracaat edilmesi hali, borçlunun malvarlığının değerinin çok altında tasfiye edilmesi ile sonuçlanabilecek, hatta borçlu şirketin hukuki varlığının dahi sona ermesine yol açabilecektir.

4. Finansal Yeniden Yapılandırmanın Faydaları

Mahkeme dışı yeniden yapılandırma sisteminin Türk hukukundaki karşılığı finansal yeniden yapılandırmadır. FYY'nin faydalarını ya da avantajlarını gruplandırarak saymak mümkündür.

a. Esneklik

Finansal yeniden yapılandırmanın önemli faydalarından biri esnekliktir. FYY'nin esneklik özelliği, bankalar ile borçlular arasında sorunlu kredilerin tahsil edilememesinden kaynaklanan ihtilafları, durumun özelliklerine uyum sağlayan çözümler ortaya koyarak giderebilecek yöntemler içermesinden kaynaklanmaktadır (Sevinç, 2009, s. 24; Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 151; World Bank, 2012, s.9). Yukarıda "Sorunlu Kredilerin Bankalar Açısından Yarattığı Maliyetler" başlığı altında; mahkeme içi yeniden yapılandırmada, yeniden yapılandırma planlarının daha katı düzenlemeler içerdiği ve alacaklıların çoğu zaman katı sınıflara ayrıldığı ve bu durumun bankalar açısından maliyet yarattığı belirtilmiştir. Finansal yeniden yapılandırma ise bu maliyeti ortadan kaldıracak ya da azaltacak yöntemler içermekte olup, FYY kapsamında borçların yeniden yapılandırılması yöntemlerinin neler olduğuna yukarıda "Banka Kredilerinde Finansal Yeniden Yapılandırma Süreci" başlığı altında yer verilmiştir. Borçlunun ihtiyaçlarına uygun ve esnek çözümler sayesinde, borçlunun malvarlığının ve operasyonlarının daha rasyonel bir plan dahilinde değerlendirilmesi mümkün olabilecektir. Finansal yeniden yapılandırma tahtında borçlunun ihtiyaçlarına uygun çözümlerden biri "yeniden yapılandırma kredisi"dir (iyileştirme kredisi). Yeniden yapılandırma kredisi, finansal kuruluş tarafından finansal durumu bozuk borçlunun ekonomik hayata tekrar kazandırılması amacıyla verilen ilave finansal kaynak olarak tanımlanabilecektir (Gürel, 2020, s. 168). Finansal yeniden yapılandırmanın yasal dayanağını teşkil eden, Geçici Madde 32 fıkra 5 düzenlemesinde, finansal yeniden yapılandırma kapsamında alınabilecek ilave tedbirler arasında, 6361 sayılı Kanunun 9. Maddesinin 1. Fıkrasının (b) bendi hükümleri¹⁷ saklı kalmak kaydıyla ilave kredi vermek de sayılmıştır. Türk hukukunda yeniden yapılandırma kredisinin (iyileştirme kredisi) hangi durumlarda kullanılabileceğine ilişkin olarak FYY mevzuatında emareler bulmak mümkündür. FYYÇA Büyük ve Küçük Ölçekli Uygulama'nın "Anlaşmanın Amacı" başlıklı II. maddelerinde, "*borç geri ödemelerinde geçici sorun yaşayan ya da sorun yaşaması muhtemel görünen ticari kredi borçluları*" ifadesine yer verilmiştir. Buradan hareketle, borçlunun ilave bir kaynak bulmaksızın faaliyetine devam edemeyecek ve borçlarını ödeyemeyecek durumda olduğu aşamada ona yeniden yapılandırma kredisinin kullanılması mümkündür. Bu ise borçlunun ödeme güçsüzlüğü (İİK madde 178) veya borca batıklık (İİK madde 179 ve TTK madde 379/3) içerisinde bulunulmasından önceki aşamayı ifade etmektedir (Gürel, 2020, s. 170-171).

Nihayet FYY'de durumun korunması süreci de¹⁸ taraflara uygun bir müzakere zemini hazırlayarak, FYYÇA'nın kuralları çerçevesinde bankalar ile borçlular ve aynı zamanda bankaların kendi aralarında, mahkeme müdahalesi ve kontrolü olmaksızın borç yapılandırılmasına ilişkin pazarlıkları kolaylıkla gerçekleştirmelerini sağlamaktadır.

Bu düzenlemeler FYY'yi, mahkeme içi yeniden yapılandırma süreçlerine nazaran daha esnek hale getirmektedir. Bu noktada büyük şirketlerin bankalar karşısında küçük şirketlere göre pazarlık güçleri daha fazla olduğundan FYY sürecini tercih ettikleri söylenebilecektir (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 156).

b. Gizlilik

Mahkeme dışı bir borç yeniden yapılandırma yöntemi olan FYY'de mahkemeler sürece dahil olmadıklarından, gizlilik açısından daha avantajlı bir durum ortaya çıkmaktadır. Zira borçlular bankalarla mahkeme dışında gizli olarak borç yapılandırma pazarlıklarını yürütebileceklerinden, borçlu şirketlerin ticari itibarları bu durumdan daha az etkilenecektir (Sevinç, 2009, s. 26; World Bank, 2012, s. 10).

Gizlilik, FYY mevzuatı ile de korunmaktadır. FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama'da "Genel Prensipler ve Tarafların Yükümlülükleri" başlıklı Madde VII f.9'da; yapılandırmaya konu borçlunun finansal yeniden yapılandırılması süreci boyunca tarafların gizlilik ilkesine tam olarak uyacakları düzenlenmiştir. Aynı maddede BK'nın bankacılık sırrı ve müşteri sırrının korunmasına ilişkin hükümleri ile 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine tamamen riayet edileceği de hüküm altına alınmıştır. Müzakerelerin gizli yürütülecek olması, borçlunun her bir banka ile ayrı ayrı pazarlık yapabileceği, onlara farklı ve ayrıcalık yaratacak şekilde davranabileceği anlamına gelmemektedir. Zira borçlu FYY için bankalara başvuru ve taahhüt mektubu ile müracaat ettiğinde, mevcut bankalar arasında borçlunun inisiyatif kullanması ile oluşabilecek ayrıcalık veya farklılık yaratacak hiçbir düzenleme yapmayacağını da taahhüt etmektedir.

Aranılan bir bilgiye ulaşmanın saniyeler sürdüğü, sosyal medyada paylaşılan bir içeriğin yine saniyeler içerisinde milyonlara ulaşabildiği bir teknoloji çağında, işletmelerin ticari itibarlarını korumaları her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Bu durum, müzakere sürecinin gizlilik prensibi çerçevesinde yürütüldüğü ve gizliliğin aynı zamanda banka ve müşteri sırrı olarak da BK tahtında korunduğu FYY sürecine başvurularda yaşanan artışın bir diğer önemli nedenidir. Borçlu şirketlerin ticari itibarlarının korunmasına hizmet eden "gizlilik prensibi", ticari şirketlerin en az malvarlıklarının korunması kadar önem arz etmektedir (Erdoğan ve Yeşildal, 2021, s.310).

c. Zaman Avantajı ve Düşük Masraflar

İşletmelerin borç ilişkisi içerisinde oldukları finansal alacaklılarla FYY tercih etmelerinin bir diğer önemli nedeni, katlanılacak maliyetin yasal takip ve iflas süreçlerine göre çok daha düşük olması ve süreç boyunca daha az zaman harcanmasıdır (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 151; World Bank, 2012, s. 10). Bir diğer ifade ile FYY; taraflarına (bankalar ve borçlu şirketler), zaman ve maliyet tasarrufu sağlamaktadır (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 154).

Finansal yeniden yapılandırma'nın tercih edilmesinde etkili olan "maliyet" kriteri, sürecin hem şirkete doğrudan ve dolaylı maliyetlerini hem de şirketin yöneticilerine maliyetini ifade etmektedir. Ancak şirketler katlandıkları toplam maliyetleri açıklamak zorunda olmadıklarından bu maliyetlerin tam olarak ölçülmesi mümkün olamayacaktır. Bu konuda örneğin ABD'de iflas sürecinde yeniden yapılandırma (*Chapter 11*) ile mahkeme dışı yeniden yapılandırma işlemlerine giren finansal sıkıntılı şirketleri karşılaştıran bir çalışmada *Chapter 11* (Bölüm

11)¹⁹ göre yeniden yapılandırmanın daha maliyetli olduğu yönünde bulgular edinilmiştir (Sayılğan ve Coşkun, 2009, s. 155). Chapter 11'de düzenlenen yeniden yapılandırmanın amacı, tasfiyenin ertelenerek borçlunun faaliyetlerini uzun süre sürdürmesini sağlamaktır ve bu yönüyle de bir çeşit rehabilitasyondur. Türk hukukunda, Chapter 11 hükümlerinden esinlenerek İİK'ya 5092 sayılı Kanun²⁰ ile sermaye şirketleri ve kooperatiflerin yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümler ilave edilmiştir. Ayrıca bu konuda, Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılmasına Dair Yönetmelik²¹ de bulunmaktadır. Anılan Kanun ve Yönetmelikte yer alan hükümler, ABD hukukunda olduğu gibi Türk hukukuna bir çeşitlilik getirmiş ve borçluya borçlarını mahkeme içi yeniden yapılandırmasında seçenekler sunmuştur (Kayıhan ve Eroğlu, 2021, s. 252-254).

Finansal yeniden yapılandırmada sürece sadece borçlular ve bankalar dahil olduğundan, özellikle mahkeme masrafları açısından daha makul bir yöntem olduğu söylenebilecektir. Ancak BK Geçici Madde 3 f. III-IV ve FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama V f. c uyarınca, FYY başvurusunda bulunan borçluların FYY kapsamına alınabilmesi için, bankalar tarafından borçluların mali durumu tespit edilerek, borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacaklarına kanaat getirilmesi gerekmektedir. Borçlulara FYY'nin uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirme; bağımsız denetim kuruluşlarına, FYYÇA'lar kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi halinde alacaklı kuruluşlara yaptırılabilir. Finansal yeniden yapılandırma sürecinde mahkeme masrafları söz konusu olmasa bile, uygulamada fizibilite raporu olarak da adlandırılan, borçluların mali durumuna ilişkin raporların hazırlanması için bağımsız denetim kuruluşlarına ya da uzman kuruluşlara ödemeler yapılmaktadır. Ayrıca bilhassa FYY sürecine birden fazla banka ya da borçlunun dahil olduğu durumlarda, taraflar arasında müzakere sürecinin yönetilmesi ve FYY ile zaman zaman gündeme gelebilecek teminat sözleşmelerinin hazırlanması görevi bu konuda uzmanlığı bulunan avukatlara ya da hukuk bürolarına verilmekte, bu çerçevede oluşan avukatlık masrafları sürece dahil olan tarafların ve hazırlanan belgelerin sayısına bağlı olarak yargılama masraflarından daha fazla olabilmektedir. Ne var ki söz konusu masraf kalemleri gizli tutulup açıklanmadığından, buradaki maliyetin tespit edilerek mahkeme masrafları ile karşılaştırılması şu an için mümkün bulunmamaktadır.

Finansal yeniden yapılandırmanın faydalarını sadece yukarıdaki başlıklarda belirtilenlerle sınırlandırmak doğru olmayacaktır. Öne çıkan faydalar söz konusu başlıklar altında detaylandırılmıştır. Bununla birlikte makroekonomi anlamında FYY; likidite dengesi bozulan işletmelerin bu dengesini yeniden tesis etmeye yardımcı olması, üretim kayıplarının önüne geçilmesi, ikincil firmaların da bu durumdan negatif etkilenmesinin önüne geçilmesi ve istihdamın korunması yönünden de fayda sağlamaktadır. Ayrıca kredileri yeniden yapılandırılan işletmeler; likidite problemlerini çözerek üretime devam edecek, uzun vadede finansal konularda deneyim kazanarak daha temkinli borçlanma kabiliyetini kazanacaklardır. Bankalar ise, sorunlu kredilerden kurtularak daha sağlıklı bir bilanço yapısına kavuşacaklar, ayrıca sorunlu kredilere ayırmak zorunda oldukları karşılıklar azalacağı için reel sektöre daha fazla kaynak aktarabileceklerdir. Ayrıca bankalar arasında sorunlu kredi yükü dağıtılmış olacağından daha adil bir rekabet ortamı da oluşacaktır (Tepegöz ve Akbay, 2021, s.73).

Sonuç olarak inceleme konumuz bakımından banka kredilerinin FYY mevzuatı tahtında yapılandırılmasının; mahkeme içi yeniden yapılandırma süreçlerine nazaran daha esnek olması, borçlunun ticari itibarının korunmasına hizmet eden "gizlilik prensibi"ne sahip olması, katlanılan maliyetin yasal takip ve iflas süreçlerine göre düşük olması ve süreçte daha az zaman harcanması nedenleriyle taraflara sorunlu kredilerin diğer yöntemlerle tahsilinin yaratacağı maliyetten daha fazla fayda sağladığı değerlendirilmesine ulaşılmıştır.

B. Finansal Yeniden Yapılandırmanın Amacı Bağlamında İncelenmesi

1. Finansal Yeniden Yapılandırmanın Mevzuata Bağlanarak Düzenlenmesinin Yerindeliği

Finansal Yeniden Yapılandırmanın tarihçesinde değinildiği üzere; ülkemizin FYY mevzuatına esin kaynağı olan Londra Yaklaşımında, mali güçlüklerle karşılaşan firmaların mahkeme dışındaki borç yapılandırma süreçleri, İngiltere Merkez Bankasının bağlayıcı olmayan tavsiye kararları çerçevesinde yürütülmüştür. Bununla birlikte ülkemizde, FYY'nin ilk uygulamasının yapıldığı 2002 yılından bu yana konu, kanun ve yönetmeliklerle düzenlenmektedir.

Öğretide bir görüşe göre (Budak ve Yağcı, 2020, s. 23); FYY sürecinin, İİK'da düzenlenen konkordato prosedürleri ile benzerlikler içerdiği, hal böyle iken finansal kuruluşların kendi sektörlerine ilişkin özel bir düzenleme yapılması ve kredi kuruluşlarına özgü yeniden yapılandırma mevzuatının yürürlüğe sokulması eleştirilmiştir. Bu görüşte FYY mevzuatının yürürlüğe girmesinin, İİK madde 308 f. h'deki "rehinli alacaklılar ile müzakere" usulünün uygulama dışında kalmasına yol açtığı, İİK madde 308 f. h hükmünün öngörmüş olduğu rehinli alacaklılar ile müzakere toplantısının konkordato prosedürlerinin çoğunda fiilen icra edilmediği belirtilmiştir. Aynı görüş, FYY mevzuatını normlar hiyerarşisine uygunluk bakımından da eleştirmektedir. Şöyle ki; FYY öncelikle 2018 yılı ağustos ayında BDDK tarafından çıkartılan Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği ile düzenlendiği halde, BDDK'ya anılan Yönetmelikteki içerikte düzenleme yapma konusunda yetki veren Geçici Madde 32'nin BK'ya yaklaşık bir yıl sonra 2019 yılında eklendiğini, bu itibarla da Yönetmeliğin kanuni dayanağının sonradan oluşturulduğu belirtilmiştir.

Finansal Yeniden Yapılandırma mevzuatı ile ilgili diğer eleştiri, BDDK tarafından yayınlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği mevcut olduğu halde, FYY sürecine ilişkin detaylı tüm düzenlemelerin, üyeleri bankalar olan TBB tarafından hazırlanan FYYÇA ile düzenlenmesi hakkındadır. Anılan görüşte; söz konusu düzenleme sistematığının alacaklı kuruluşların gerektiğinden fazla korunması anlamına geldiği belirtilmiştir. Alacaklıların korunması düşüncesi ile hazırlanmış İİK'da dahi alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesinin korunması göz ardı edilmemişken; henüz yeniden yapılandırma sürecinin başlarında olan borçlu firmaların mali sektör karşısında tek taraflı düzenlemelerle çaresiz bırakılmaması gerekir denilmiştir (Erdoğan ve Yeşildal, 2021, s. 301). Öğretideki diğer bir eleştiride ise; mahkeme dışı yeniden yapılandırma amacı taşıyan ve kredi kuruluşlarının alacaklarına imtiyaz sağlayan FYY sürecine dair geçici normların hukuk tekniği ile bağdaşmadığı, bu tip düzenlemelerin yalnızca birikmiş sorunlu kredi alacaklarının azaltılmasına hizmet ettiği de ifade edilmiştir (Güleryüz, 2026, s. 91).

Bu görüşlerle birlikte öğretilde, mahkeme dışı yeniden yapılandırma yöntemlerinin kanuni bir çerçeve ile desteklenmesi de tavsiye edilmektedir. Hatta mahkeme dışı yeniden yapılandırma yöntemlerine yasal zemin kazandırmanın mahkemelerin iş yükünü azaltmak için çok önemli olduğu, mahkemelerin bu sayede mahkeme içi yeniden yapılandırma yöntemlerine daha uygun borçlulara konsantre olabileceği savunulmaktadır (Sevinç, 2024, s.27-28).

Finansal yeniden yapılandırma mevzuatına öğretilde getirilen eleştirilere büyük ölçüde iştirak edilmekle birlikte, finansal borçların mahkeme dışında yapılandırılması sürecine hukukun müdahale etmesinin ve konunun finansal yeniden yapılandırma mevzuatı ile düzenlenmesinin yerinde olduğu düşünülmektedir. Zira her ne kadar İİK'da düzenlenen konkordato ile sermaye şirketleri ile kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması kurumları reel sektörün iyileşmesine yardımcı olacak nitelikte ise de mali sektör tarafından bu kurumlar yeterli bulunmamakta, alacaklarının büyük bir kısmı rehinli olan kredi kuruluşları büyük ölçüde kendilerinin söz sahibi olduğu bir yapılandırma sürecinden faydalanmayı tercih

etmektedirler (Erdoğan ve Yeşildal, 2021, s. 295). Bu noktada bilhassa bankalarla gerçekleştirilecek finansal yeniden yapılandırma süreçlerinde; kredinin yenilenmesi, ek kredi kullanılması, taksitlendirme, teminata bağlama, teminat azaltma, alacakların silinmesi, alacaklardan vazgeçilmesi gibi işlemlerin, BK madde 160'ta düzenlenen "zimmet" suçunu oluşturmayacağı yönünde bankalara hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde bir hukuki güvence sağlanması önem arz etmektedir (Caymaz, 2021, s.58). Bu hukuki güvence ise ancak kanunla sağlanabilecektir. Nitekim FYY'nin yasal dayanağını teşkil eden ve BK'ya eklenen Geçici Madde 32'nin son paragrafında, "Bu madde uyarınca yapılacak teminat azaltma, anapara ve diğer alacaklardan vazgeçilerek kayıttan düşme yahut benzer işlemlerle kredilerin yeniden yapılandırılması bu Kanunun 160. Maddesi ile düzenlenen zimmet suçunu oluşturmaz." düzenlemesi getirilmiştir.

Finansal Yeniden Yapılandırmayı taraflar açısından teşvik etmek için kullanılan yöntemlerden bir diğeri ise, finansal yeniden yapılandırma kapsamında gerçekleştirilecek işlemlerin vergi ve harçlardan istisna tutulmasıdır. Anayasanın Madde 73 f. 3'teki "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır." hükmündeki "vergilerin kanuniliği ilkesi" uyarınca, söz konusu vergi ve harçlardan istisna getirilmesi ancak kanunla yapılabilecektir. Nitekim Geçici madde 32 f. 7 düzenlemesi ile, FYY kapsamında gerçekleştirilecek işlemlerin damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, kaynak kullanımı destekleme fonu gibi vergi ve harçlardan müstesna tutulduğu düzenlenmiştir.

Şirketlerin az sayıda finansal kaynak sağlayıcısı ile baş başa kaldığı, finansal derinliğin bulunmadığı piyasalarda, FYY'ye konu kredi ve borçluların izlenmesini kolaylaştırmak amacıyla bir kısım standartlar getirilmesi FYY süreçlerinin hızlı ve güvenilir şekilde sonuçlandırılması bakımından önemli olacaktır. FYY'nin yasal dayanağını oluşturan Geçici Madde 32 ve Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği'nin geniş çerçevesinin, tarafların aleyhine olacak şekilde yorumlanmasını engellemek amacıyla, TBB tarafından hazırlanan ve BDDK tarafından onaylanmış FYYÇA'lar hazırlanmıştır. FYYÇA'lar kredi kuruluşlarının tarafı olduğu çerçeve anlaşmalar niteliğinde olduğundan, esasen bankalar/kredi kuruluşları arasındaki ilişkileri düzenlemekte ve FYY sürecinin detaylarına yer vermektedir. Ancak bu metinler şeffaf olarak kamuoyu ile paylaşılmıştır ve içeriği bilinmektedir. Ayrıca FYYÇA'ların rekabet mevzuatı tahtında uygunluğunun sağlanmasına yönelik olarak Rekabet Kurulu'na muafiyet başvurusunda bulunulmuş ve Rekabet Kurulu tarafından muafiyet kararları verilmiştir.

Bütün bu gerekçelerle, FYY sürecinin mevzuat ile düzenlenmesinin, hukukun bu sürece müdahale ederek tarafları yönlendirmesinin firmaları bankalarla anlaşmaya teşvik eden bir güven ortamı sağlaması bakımından yerinde olduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, günümüzde FYY'nin geçici kriz dönemlerine özgü önlem niteliğini giderek kaybettiği ve neredeyse süreklilik arz eden bir süreç haline geldiği dikkate alınarak, öğretilerdeki eleştiriler çerçevesinde FYY normlarının hukuk tekniğine uygun hale getirilmesi için bazı değişiklikler yapılması değerlendirilebilecektir. Ancak bu durum, bu yazının konusunu teşkil etmemektedir.

2. Finansal Yeniden Yapılandırma Mevzuatının Etkinliği

Türkiye'de FYY'nin kanuni dayanağı, BK'da yer alan Geçici Madde 32'dir. Geçici Madde 32'yi BK'ya ekleyen 7186 sayılı Kanunun 16. Maddesinde, düzenlemenin gerekçesi özetle "Madde ile finansal güçlük içinde bulunan, ancak mali sisteme olan borçların yeniden yapılandırılması yoluyla faaliyetine devam etmesi olanak dâhilinde olan firmalara, faaliyetlerini verimli bir şekilde sürdürebilecekleri bir ortamın sağlanması, bu şekilde ilgili firmaların faaliyetlerinin genişlemesi ve katma değer yaratmaya devam etmesi suretiyle ekonomiye yeniden kazandırılması, kapasite kullanımı ve istihdamın artırılması amaçlanmaktadır." şeklinde açıklanmıştır.

Geçici Madde 32'nin gerekçesinden hareketle, FYY'nin amacını borçlarını ödeme niyeti olmakla birlikte, ödeme güçlüğü yaşayan işletmelerin piyasaya kazandırılarak ticari faaliyetlerine devam etmelerinin sağlanması ve bu sayede ekonomik durgunluğun aşılması olarak ifade etmek de mümkündür (Tepegöz ve Akbay, 2021, s. 68). Gerekçede, firmaların ekonomiye yeniden kazandırılması ve istihdamın artırılmasına vurgu yapılması nedeniyle, FYY düzenlemelerinin salt alacaklı kuruluşların ve borçluların menfaatini dikkate almadığı, kamu menfaatini gözetmediği de söylenebilecektir.

Sonuç olarak FYY düzenlemeleri ile güdülen amaçların, mahkeme veya icra tedbirlerine başvurulmaksızın; a) kredilerin geri ödenmesini sağlamak, b) alınacak tedbirler sayesinde borçlunun malvarlığının ve operasyonlarının rasyonel ve disiplinli bir plan dahilinde değerlendirilmesine aracılık etmek, c) borçlunun tasfiyesinin, hukuki ve ticari varlığının sona ermesi önlenerek ve finansal durumu iyileştirilerek ekonomiye yeniden kazandırılmasını sağlamak, d) ekonomiye yeniden kazandırılan işletmenin faaliyetlerinin genişlemesi suretiyle katma değer yaratmaya devam etmesini sağlamak, e) faaliyetleri ve kapasite kullanımı artan borçlunun istihdama katkı sağlaması şeklinde sıralanabilecektir.

TBB tarafından hazırlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Süreci Hakkındaki Bilgilendirmede²² ve Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Aralık 2025'te²³ yer alan veriler; FYY kapsamında yapılandırılan firma sayısı ile borç miktarının 2019 yılından başlamak üzere yıllar içerisinde artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu tabloda ekonomik durumun önemli bir payı olmakla birlikte, veriler FYY mevzuatının yıllar içerisinde artan bir şekilde uygulandığını, dolayısıyla çalışan, işleyen, müracaat edilen kullanılan ve sonuç doğuran bir mevzuat olarak etkin olduğunu göstermektedir.

Sonuç

Banka kredilerinin finansal yeniden yapılandırılması mevzuatının etkinliğine dair bir inceleme niteliğindeki bu çalışma, bankacılarla birlikte bu süreci yöneten hukukçulara konuyu kavramsal ve tarihsel açıdan bütüncül bir yaklaşımla ele alarak aktarma hedefi ile kaleme alınmıştır. Ayrıca çalışmada sorunlu kredilerin bankalar ve borçlular açısından yarattığı maliyetler, finansal yeniden yapılandırmanın faydaları ile karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Nihayet finansal yeniden yapılandırmanın mevzuata bağlanarak düzenlenmesinin yerinde olduğu kanaatinden hareketle, banka kredilerinin finansal yeniden yapılandırılması mevzuatının çalışan, işleyen, müracaat edilen, kullanılan ve sonuç doğuran etkin bir mevzuat olduğu sonucuna varılmıştır.

Finansal kuruluşlara olan borçların mahkeme ve icra dairesi dışında yeniden yapılandırılması yöntemi olan FYY, Türk mevzuatına ilk kez uygulamada “Şirket Kurtarma Kanunu” olarak da bilinen 3332 sayılı Kanun ile girmiştir ancak bu kanun başarısız bir uygulama olarak tarihteki yerini almıştır. Bundan sonra 2002 yılında, Londra Yaklaşımından esinlenerek adına İstanbul Yaklaşımı denilen kanuni düzenlemeler ile FYY yeniden Türk mevzuatında boy göstermiştir. Akabinde 2007 yılında Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler için çıkarılan ve Anadolu Yaklaşımı adı verilen, kanun ve yönetmeliklerle varlığını devam ettirmiştir. FYY, 2018 yılında Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği ile yeniden mevzuatımıza girmiştir. 2019 yılında BK’ya eklenen Geçici Madde 32 ve bu maddenin geçerlilik süresinin uzatılmasına ilişkin Geçici Madde 35 çerçevesinde FYY uygulamada, bankaların ve borç ödemedede zorlanan şirketlerin sıklıkla başvurdukları bir borç yapılandırma yöntemidir.

Sorunlu kredilerin gerek bankalar gerekse borçlular açısından ortaya çıkardığı maliyetler; FYY mevzuatının sağladığı başta esneklik, gizlilik, zaman avantajı ve düşük masraflar gibi çeşitli faydalar sayesinde, önemli ölçüde azalmıştır. Öte yandan, sorunlu kredilerin tahsilatının icra ve mahkeme dışında gerçekleştirilmesi niteliğindeki finansal yeniden yapılandırma yöntemlerinin, başta kanun olmak üzere yönetmelik ve FYYÇA’lar ile düzenlenmesi yerinde olmuştur. Zira hukukun mahkeme dışındaki bu sürece müdahalesi, taraflara gizlilik içerisinde müzakere edebilmeleri ve anlaşmaları açısından güvenli bir zemin sağlamıştır. Kaldı ki, FYY kapsamında BK’daki “zimmet” suçuna dair düzenleme ile vergi ve harç istisnalarının her halükârda yasa ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

FYY mevzuatının amacı; finansal güçlük içerisindeki işletmelerin ekonomiye yeniden kazandırılması ve istihdamın artırılmasıdır. Bu itibarla sadece bankalar değil, aynı zamanda reel sektör ve kamu menfaat gruplarını gözetken bir niteliğe sahiptir. TBB tarafından hazırlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Süreci Hakkındaki Bilgilendirmede ve Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Aralık 2025’te yer alan veriler; FYY kapsamında yapılandırılan firma sayısı ile borç miktarının 2019 yılından başlamak üzere yıllar içerisinde artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu veriler ışığında, ayrıca FYY mevzuatının çalışan, işleyen, müracaat edilen, kullanılan ve sonuç doğuran bir mevzuat olmasından hareketle etkin olduğu da değerlendirilmektedir.

Kaynakça

- Akbulut T. (2003). Ticari Bankalarda Kredilendirme Esasları ve Problemler, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Bankacılık Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Arvas A.M. (2007). Türk Bankacılık Sisteminde Yeniden Yapılandırma ve Kamu Bankaları, T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı İktisat Politikası Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Atalay O. (2003). İflasın Ertelenmesi, Bankacılar Dergisi, 47, 93-98.
- Budak A. C. ve Yağcı M. O. (2020). Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma, Bankacılar Dergisi, 112, 16-46.
- Caymaz N. (2021). TBK, Bankacılık Kanunu ve BDDK Mevzuatı Kapsamında Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Çevik K. (2009). Ekonomi Hukuku Yaklaşımı ile Banka Hukuku (2. Bası). Ankara: Turhan Kitapevi.
- Erdoğan E. ve Yeşildal S. (2021). Finansal Yeniden Yapılandırma ve Konkordato Sürecinde Uygulanabilirliği, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, 7-2, 285-314.
- Erdönmez A. P. (2002). Finansal Yeniden Yapılandırma Programı, Bankacılar Dergisi, 41, 9-20.
- Güleryüz T. (2026). Bankacılık Hukukunda Sorunlu Aktifler ve Bunların Tasfiyesi (5411 Sayılı Bankacılık Kanunu md. 143 Özelinde) (1. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Gürel M. (2020). Yeniden Yapılandırma Kredileri Nedeniyle Finansal Kuruluşların Borçlunun Alacaklılarına Karşı Sorumluluğu, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, XXXVI- 3, 165-201.
- Kartal M. T. (2019). Yeniden Yapılandırma Çalışmalarının Bankacılık Sektörünün Gelişimine Etkileri: Türkiye İncelemesi, İşletme Araştırmaları Dergisi, 11(4), 3172-3189.
- Kayıhan Ş. ve Eroğlu O. (2021). Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması Hakkındaki İcra ve İflas Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, VI (10), 249-315.
- Küçükbaşakçı R. (2004). Banka Yeniden Yapılandırma Programları ve Ekonomik Sonuçları, Uzmanlık Yeterlilik Tezi, TCMB Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü, 1-167.
- Posner R. A. (2014). Economic Analysis of Law (9th Edition). Walters Kluwer.
- Reisoğlu S. (2015). Bankacılık Kanunu Şerhi Cilt 1 (2. Baskı). Ankara: Yaklaşım Yayınları.
- Sayılgan G. ve Coşkun E. (2009). Finansal Sıkıntılı Şirketlerde Yeniden Yapılandırma Süreçleri ve Yeniden Yapılandırma Süreçlerinin Seçimini Etkileyen Faktörler, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 64-2, 146-162.

- Sevinç, A. B. (2024). Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmeleri (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Sipahi N. (2023). Problemlı Kredilerin Yeniden Yapılandırılması Uluslararası Uygulamalar ve Türkiye Örneđi, Uzmanlık Yeterlilik Tezi, TCMB Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü, 1-150.
- Tekinalp Ü. (2009). Banka Hukukunun Esasları (2. Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tepegöz M. Ş. ve Akbay A. T. (2021). Finansal Yeniden Yapılandırma Kanunundan Beklenen Ekonomik Faydalar, Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5-1, 67-76.
- Topak S. (2025). İflasta İşletmenin Devamı veya Kapatılmasına İlişkin Karara Esas Kriterler, Adalet Dergisi, 2025/1, 74, 873-910.
- Topçu Y. (2023). Kredi Alacaklarının Tahsil ve Tasfiye Yöntemleri (Sorunlu Kredilerin Çözömlenmesi) Ankara: Yetkin Yayınları.
- World Bank. (2012). “Out-of-court Restructuring”, World Bank Publications, 1-76, 22.01.2026 tarihinde
“<https://documents1.worldbank.org/curated/en/417551468159322109/pdf/662320PUB0EPI00turing09780821389836.pdf>” adresinden erişildi.
- Yener M. D. (2008). Kredi Açma Sözleşmesi (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

İncelenen Mevzuat

5411 sayılı Bankacılık Kanunu

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu

3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

4743 sayılı Mali Sektöre olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına ilişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik

5569 sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun

Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına ilişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik

Finansal Sektöre olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik

Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik

Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar için Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu

Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılmasına Dair Yönetmelik

Kısaltmalar

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

AKK: Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu

BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

BK: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu

f.: Fıkra

FYY: Finansal Yeniden Yapılandırma

FYYÇA: Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması

FYYs: Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi

Finansal Yeniden Yapılandırma Yönetmeliği: 15.08.2018 tarih, 30510 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik

İİK: 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu

LB: Lider Banka

s.: Sayfa

TBB: Türkiye Bankalar Birliği

TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Dipnotlar:

¹ 3332 sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 31.03.1987 tarih, 19417 Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

² 4743 sayılı Mali Sektöre olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 31.01.2002 tarih, 24657 Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

³ Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına ilişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik 11.04.2002 tarih, 24723 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

⁴ 5569 sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun 30.12.2006 tarih, 26392 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

⁵ Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına ilişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik 31.01.2007 tarih, 26420 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. BDDK’nın Yönetmelikle ilgili gerekçesinde, “.....reel sektörün, mali sektöre olan mali geri ödeme yükümlülüklerini makul bir süre içerisinde ve makul koşullarda yerine getirmelerine uygun ortam sağlanması hedeflenmiştir...” denilmiştir.

⁶ Finansal Sektöre olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik, 15.08.2018 tarih, 30510 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, 21.11.2018 tarih, 30620 sayılı ve 12.09.2019 tarih, 30886 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, değişiklik yapan yönetmeliklerle bugünkü halini almıştır.

⁷ Geçici Madde 32; 19.07.2019 tarih, 30836 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7186 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 16. Maddesi ile Bankacılık Kanunu’na eklenmiştir.

⁸ FYY’nin süresini 2 yıl uzatan 4299 sayılı Cumhurbaşkanı kararı, 15.07.2021 tarih, 31542 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

⁹ Geçici Madde 35, 27.12.2023 tarih, 7491 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bankacılık Kanunu’na eklenmiştir.

¹⁰ FYY’nin süresini 2 yıl uzatan 10765 sayılı Cumhurbaşkanı kararı, 25.12.2025 tarih, 33118 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

¹¹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama ilk olarak 9.10.2019 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, 8.07.2021 tarihinde anlaşmada yapılan değişiklikler, BDDK ve Rekabet Kurulu’nun onayı sonrası 5.11.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama ise 08.11.2019 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Küçük Ölçekli Uygulamanın borç tutarındaki 08.07.2021 tarihli değişiklik 16.07.2021’de kamuoyuna duyurulmuştur. FYYÇA Büyük ve Küçük Ölçekli Uygulama metinlerine, “tbb.org.tr/finansal-yeniden-yapilandirma” adresinden erişilebilir.

¹² Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik, 21.12.2023 tarihli ve 32406 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış, 9/4. Maddesi dışındaki hükümleri 01.01.2024 tarihinde, anılan maddesi ise 01.07.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

¹³ Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi, İyi Uygulama Rehberi olarak BDDK tarafından 29.06.2021 tarih, 9644 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak uygulanmaya başlamıştır.

¹⁴ Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar için Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 22.06.2016 tarihli ve 29750 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

¹⁵ Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca 2. Grup olarak sınıflandırılan krediler; 30 günden fazla geciken ancak 90 günü geçmeyen, yakın izlemedeki krediler olarak sınıflandırılan kredilerdir.

¹⁶ İflas sürecinde, işletmelerin tasfiye edilmesi yerine yeniden yapılandırılmaları ve faaliyetlerine devam etmeleri hem alacaklıların çıkarlarını hem de ülke ekonomisinin yararını gözeten bir yaklaşım olacaktır. Ancak iflasın işletmelerin yeniden yapılandırılması için bir fırsat olarak görülmesi, iflas sürecini konkordatoya daha yakın hale getirebilecektir. Nitekim uygulamada konkordato sürecinin yüksek maliyetlerinden ve yükümlülüklerinden kaçınan borçlular iflas talep ederek süreci manipüle edebilmektedirler. Bu uygulamanın iflas hukukunun temel amacını zedeleyebileceği dikkate alınarak kötüniyetli uygulamaların önüne geçilmelidir (Topak, 2025, s. 875).

¹⁷ 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nun 9. Maddesinin 1. Fıkrasının (b) bendinde; Türkiye'de kurulu finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri ve tasarruf finansman şirketlerinin müşterileri ile yapacağı sözleşmeler çerçevesinde ve yaptığı işlemin bir parçası olarak müşterilerine ilave finansman sağlamak amacıyla toplamı ödenmiş sermayesinin yüzde birini geçmeyecek şekilde kullandırılan nakdi krediler hariç olmak üzere nakdi kredi kullandıramayacağı düzenlenmiştir.¹⁸ Durumun korunması sürecinde, bankalar tarafından borçlu hakkında Finansal Yeniden Yapılandırma konusu alacaklara ilişkin icra takibi yapılamaz, mevcut takiplere devam edilemez, yeni takipler açılmaz, diğer yasal yollara başvurulamaz. Durumun korunması süreci, alacaklı bankaların yanı sıra borçluya da bazı yükümlülükler getirmektedir. Borçlu durumun korunması süreci geçerli olduğu sürece, alacaklılar arasında (tek tek ya da grup halinde) farklılık yaratacak bir girişimde bulunamaz.

¹⁹ Chapter 11, ABD İflas Kanunu'nun 11. Bölümünü ifade etmektedir. Bu bölümdeki kurallar uyarınca, borca batık durumda olan ya da borçlarını vadelerinde ödeyemeyecek konuma gelen bir işletme, İflas Kanunu Bölüm 11 uyarınca, yeniden yapılandırma için mahkemeye müracaat edebilecektir (Deluxe Black's Law Dictionary, Sixth Edition).

²⁰ 5092 sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 21.02.2004 tarih, 25380 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

²¹ Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılmasına Dair Yönetmelik, 17.04.2004 tarih, 25436 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

²² TBB tarafından yayınlanan "Finansal Yeniden Yapılandırma Süreci Hakkında Bilgilendirme" başlıklı bilgi raporuna 05.05.2026 tarihinde <https://www.tbb.org.tr/fyy/rapor.pdf> adresinden erişildi.

²³ TBB tarafından yayınlanan Aralık 2025 Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu'na 05.05.2026 tarihinde <https://www.tbb.org.tr/finansal-yeniden-yapilandirma> adresinden erişildi.

Yazım Kuralları

1. Bankacılar dergisinde yayımlanmak üzere gönderilecek makaleler, word formatında arial yazı karakterinde, 11 punto ile tek aralıklı ve paragraflar arasında bir satır boşluk bırakılmak üzere Türkçe yazılmalıdır.
2. Kapak sayfasında, yazının başlığı, yazar(lar)ın bağlı bulundukları kuruluşlar ve ünvanları, iletişim kurulacak yazarın adı ve iletişim bilgileri bulunmalıdır.
3. Makalenin ilk sayfasında makalenin adı, öz/ abstract (en fazla 250 kelime), en az üç tane anahtar kelime Türkçe ve İngilizce olarak yazılmalı ve makaleye uygun JEL sınıflama numaraları verilmelidir. (http://www.aeaweb.org/journal/jel_class_system.php)
4. Yazı içinde kullanılan birinci düzey, ikinci ve üçüncü düzey başlıklar koyu harflerle yazılmalıdır. Başlıklar ile izleyen metin arasında bir satır boşluk verilmelidir. Başlıklardan sonra paragraf başı yapılmalıdır.
5. Yazı içinde yer alan tablo ve şekiller arial yazı karakterinde 10 punto ile hazırlanmalı, başlık ve sıra numarası verilmeli, kaynakları ise alta yazılmalıdır. Denklemlere sıra numarası verilmelidir.
6. Dipnotlar atlama yapılmadan numaralandırılmalı ve ayrı bir sayfada "Dipnotlar" başlığı altında toplanmalıdır.
7. Kaynaklara göndermeler dipnotlarla değil, metin içinde açılacak ayraçlarla yapılmalıdır.
8. Metinde gönderme yapılan veya yapılmayan tüm kaynaklar, kaynakçada yer almalıdır. Kaynaklar ayrı bir sayfada alfabetik sırayla yazılmalıdır.
9. Metin içi gönderme, dipnotlar ve kaynakça belirtilen kurallar çerçevesinde ve American Psychological Association (APA) (<http://www.apastyle.org/learn/tutorials/basics-tutorial.aspx>) sistemine göre yapılmalıdır.

Kaynakça ve Gönderme Örnekleri

Bir ve Birden Fazla Yazarlı Kitaplar

Arıcan, E., Yücememiş, B.T, Karabay, M.E. ve Işıl, Gökhan (2011). *Türk Bankacılık Sektöründe Ölçek Ekonomileri ve Rekabet Gücü Maliyet Etkinliği ve Ölçek Ekonomilerine İlişkin Bir Uygulama*. İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği.
İlk Gönderme (Arıcan, Yücememiş, Karabay ve Işıl, 2011, s. 78)
İkinci ve Sonraki Göndermeler (Arıcan ve diğerleri, 2011, s.80)

Tüzel Kuruluş Tarafından Yayınlananlar

Türkiye İstatistik Kurumu. (2009). *Türkiye istatistik yılığı*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.
İlk Gönderme (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2009, s.27)
İkinci ve Sonraki Göndermeler (TÜİK, 2009, s.38)

Çeviri Kitaplar

Sicilia, D.B ve Cruikshank, J.L. (2000). Greenspan Etkisi: Dünya Piyasalarını Harekete Geçiren Sözler (E. Salman, Çev.). İstanbul: Literatür Yayıncılık (Orijinali 2000 yılında yayımlanmıştır).
Gönderme (Sicilia ve Cruikshank, 2000, s.78)

Kitaptan Bir Bölüm

Esen, H. (2009) Kart Çıkaran Kuruluşların Yükümlülükleri. T.Ö. Kiraz (Yay. Haz.). *5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun Değerlendirilmesi ve Uygulamadan Doğan Sorunlar* içinde (ss.21-47). İstanbul: Akademi.

Makaleler

Birgili, E., Tuna, G. ve Tuna V.E. (2011). Portföy Seçiminde Riski Sevmeyen Yatırımcılar İçin Hisse Senedinin Ait Olduğu Sektör ve İlgili Firmanın Kuruluş Tarihi Önemli midir? . *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 48(558), 23-35.

İnternet adresleri

Tuna, K. (2005), "Bankacılık Kanununda Kurumsal Yönetim", 20 Mayıs 2006 tarihinde <http://bsy.marmara.edu.tr/TR/konferanslar/2005/2005tebligleri/9.doc> adresinden erişildi.
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (2011) "İnteraktif Aylık Bülten Ağustos 2011" 20 Ekim 2011 tarihinde <http://ebulten.bddk.org.tr/AylikBulten/Basit.aspx> adresinden erişildi.

Kültür Mahallesi, Nispetiye Caddesi,
Akmerkez No: 56 İç Kapı No: 24
Beşiktaş / İstanbul
Tel: 0212 282 09 73 Faks: 0212 282 09 46
tbb@tbb.org.tr www.tbb.org.tr